

Helyi Esélyegyenlőségi Program

Somogytúr Község Önkormányzata

2019-2023

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	3
Bevezetés	3
A település bemutatása	3
Értékeink, küldetésünk.....	14
Célok	17
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	18
1. Jogszabályi háttér bemutatása	18
2. Stratégiai környezet bemutatása	22
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	30
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	50
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	55
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	58
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	62
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	64
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	66
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	67
1. A HEP IT részletei	67
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	68
A beavatkozások megvalósítói	70
Jövőképünk	70
Az intézkedési területek részletes kifejtése	72
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	77
3. Megvalósítás.....	79
A megvalósítás előkészítése	79
A megvalósítás folyamata.....	79
Monitoring és visszacsatolás	81
Nyilvánosság	81
Érvényesülés, módosítás.....	83
4. Elfogadás módja és dátuma	84

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Somogytúr Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

A község a 67-es számú (Szigetvár- Kaposvár-Balatonlelle) főúton, Balatonlellétől kb. 10 km-re dél-délkeletre található.

Lelle és Szemes közti halastó-vidék mélyen belső-Somogyba nyúló dél felé elkeskenyedő vizes rétjeivel „Malomárkaival”, Somogytúrig húzódott el hajdan. A falut csak a múlt századi szabályozások óta nem határolja keletről nedves völgy. Dombra épült település volt eredetileg, éppen úgy, mint a Balaton-part többi községe, s közlekedési útja is mindig a dombszálon vezetett a völgyben. Ez a közlekedési út a Balaton-vidéket Lellét, Boglárt, Szemest kötötte össze Látrányon, Túron, keresztülhaladva ősidők óta a megye Kapos-völgyi gózával: Kaposvárral, mint ahogy ma is. Mint jóformán minden Somogy megyei falu, Somogytúr is kétszer virágzott története folyamán. Először a török hódoltság előtt, a magyar középkorban, másodszor XVIII. századi újratelepülése után. Területét a magyarság már korán megszállotta. Az un. Gamási-hát a Külső-Somogyi dombság leghosszabb és legszélesebb hátja (szélessége 10, hosszúsága 30-32 km). A hát elkeskenyedő É-i részén alakultak ki a legmagasabb tetők 270-280 m között. Még ezek fölé

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

emelkedik a Szőlősgyörök és Somogytúr közötti kicsiny területű Bánom-hegy 302 m és a Kecseköröm-tető 289 méteres magasságával. A tihanyi apátság XI-XV. századi okleveles anyagában szereplő határjárásoknál megrajzolható a települések térképe. Boglár és Lelle Árpád-kori határához legalább tizenhat falu ill. kisebb-nagyobb település tartozott. Itt említik 1055-ben Ordát, Csehit, majd a fontos Túrt és a hozzátartozó Tard települést. Györöktől és Tömörtől D-re azonosíthatjuk Túr(Tuur), 1082-ben említett állatnévből származó, kora Árpád-kori, szláv eredetű, víznévvel is kapcsolatba hozható falvát. A falutól D-re lévő temető környékén egy 700x450m-es kiterjedésű, a Tetves árokig lehúzódó „falunyom” szerepel. A nagyszámú kerámiák között Árpád-kori is szép számmal szerepel. Valószínű, hogy a korán virágzásnak induló Túr településből, még az Árpád-korban vált ki egy másik Túr település. A forrásokban szereplő falukettőzések is megfigyelhetők. Túr esetében két jelentősebb Árpád-kori településsel is számolnunk kell! Ha megvizsgáljuk a középkori Túr és Tard településképét, akkor 5-6 centrumot, egyházat és várkastélyos helyet azonosíthatunk. Nyilvánvaló, hogy a késő középkorban, a mezővárossá válás idején létezhetett az evangélikus templom melletti középkori falu, egyházzal és temetővel. A mai temetőnél állhatott a másik falu (?), illetőleg középkori egyház. A Kálmánhegyi részen, illetve a Sződi dűlőben várkastély és a bencés ház lehetett. Délebbre pedig - a későközépkorban már mindenképpen a túri határhoz tartozó- Tard település volt, templomával és temetőjével. Különleges fejlődést ért el az út menti településből, az 1082-es prédiumból (pusztából) 1229-re villává azaz faluvá fejlődő Túr.

A XV. századig még possesszió, Túr egyháza 1184-1188-tól a veszprémi káptalan kezében lévő helység, kisebb köznemesi családoké lett. 1223-tól már saját lelkésze van a falunak. 1433-ban Zsigmond király Brankovics Györgynek adományozza. 1490-től Látránnal együtt a Báthory család birtoktestéhez tartozott. A XV. században hat kis és középnemes birtokában létezett Túr. A Túri (1417-1475), a Szár (1440), a Szántai(1474-95), a Sente, Szentefi(1417-1495), a Kakas és a Kis(1440) családok kezében volt egy-egy része. Az osztópáni Zöldiek idejében (1495) mezővárossá fejlődött, országos vásárt tartottak itt. Az Árpádok alatt a szőlőtermelés az egész országban elterjedt. Az oklevelekben sorra említik Visz, Nagycsepely, Gyugy és Túr szőlőhegyeit. A Boglár-Lelle környéki XI-XIII. századi fontosabb szőlőművelő területek a király ill. a pannonhalmi és tihanyi bencés apátságok kezében voltak. A királynak ezen a területen látrányi, túri, tardi, györki szőlőbirtokai maradhattak meg. Külön adatok vannak arra ,hogy a Veszprémi püspök a Somogyból származó tizedborait Budán mérette ki. Túr határában fejlődött ki a tardi bencés birtokközpont ez a kisebb monostoros hely amelyből irányították a rádpusztai, a fonyódi és más

Boglár és Lelléhez tartozó bencés birtokszervezeteket. 1534-36 közötti időben Pekry Lajos kezébe került. A XV-XVI. században vár is állhatott itt. A várra egyetlen adatunk van, 1538-ból. Ekkor, a vár tulajdonosának, Pekry Lajosnak I. Ferdinánd király által történt elfogatása után Török Bálint Túr, Kálmáncsehi, Ötvös várkastélyokat felrobbantotta. Pekry grazi fogságában panaszkodott a túri várának elfoglalása miatt. A vár helyét nem ismerjük. Pesty Frigyes (1864.évi) helységnévtárában a Halagosdi pusztánál az erdőben említene egy gödrös helyet, melyet Bolondvárnak neveznek. Ezt a helynevet a környékeliek ma nem ismerik. Halagosdi-pusztát a falutól ÉNy-ra, a látrányi határ mellett van. Pesty Frigyes említ még egy Sáncretet is, amely egyenes rét, de rajta egy sánc vonul. 1552-ben a környék két legnépesebb településének (Látrány-Túr) lakói gabonavásárlásra szorultak. A többi falu gabonája mindenképpen eljutott Látrányba és Túrba mivel Rádpusztát kivételével csak itt voltak malmok. Látrányban 3 egykerekű, Somogytúron pedig egy kétkerekű malmot jegyeztek be a defterbe (számviteli könyvbe).

Az ezeröttszázas évek derekán, magyar és török végvárai közti területre szorulva, egyrésztől palonai Magyar Bálint fonyódi várkapitány formált hozzá birtokjogot, másrészt az endrédi, koppányi, szemesi török őrségek nyúzták folyton adóért. A fonyódi vár 1575-ben történt eleste után a község teljesen hódoltsági területté vált, s úgy elnéptelenedett, hogy 1580-ban már csak 7 házból állt. Magyar Bálint rokonsága, a Szigligeten kapitányoskodó tóti Lengyelek azonban ezután is fenntartották hozzá való jussukat, s így területén állandó volt a fosztogatás, rablás, jobbagysanyargatás, úgyhogy a falu végül is lakatlan pusztasággá vált, az egész környező vidékkel együtt. 1582-83-ban Kistur néven a tihanyi várhoz tartozik, majd a lövöldi karthauziak birtokában van. 1703-ig pusztát. Újratelepülésére 1720-ban kerül sor. 2/3 részben tóti Lengyel Miklós, 1/3-ad részben Bakacs Sándor egykori keszthelyi végvári kapitány utódainak birtokaként. De ekkor már a falu nem a régi helyére települt. A régi falu romba dőlt sárviskóinak porát addigra elegyengette a szél, csak kőtemplomának üszkös falai maradtak meg. Az új település lakosai tehát ősi szokás szerint a romtemplom körül temetkeztek. Így alakult ki a régi falu dombján a mindmáig meglévő temető.

Az új falu azonban közelebb húzódott az úthoz, s emellett építette fel 1721-ben „sövényfonatos”, sárral becsapott első kis református imaházat is, amelyet azonban a XVIII. századi türelmetlen ellenreformációnak engedelmessé akkori egyik földesúr tóti Lengyel Gáspár 1745-ben a szomszéd falvak katolikus lakosságával megtámadtatott és lerontatott, hogy a helyébe haranglábas **katolikus templom** épülhessen a faluban. Ezen a helyen ma egy kereszt áll.

A XVIII. században keletkezett Somogytúr jobbágyszőlőfaluként települt, amelyben azonban a század végétől kezdve az osztozkodó leányági birtokosok, az Eperjessyek, Szalayak, Bosnyákok, Bárányok, Kacs Kovácsok, Inkeyek (a tardi pusztán) egyes tagjai is megtelepültek. Nemesi közbirtokosság alakult tehát így ki, kúriális telkekkel, nemesi kis udvarházakkal, majorsági épületekkel a község szélein.

Az udvarházak közül építészileg a legjelentékenyebb a Bosnyák családé volt, a falu északi kijáratánál, amelyet a múlt század végén **Kunffyék vettek meg**.

A középkori Somogytúrból látható emlékek nem maradtak. A templom köveit az új telepések széthordták. Alapjainak maradványai azonban a temető református részében még itt-ott előkerülnek. Romba dőlt boltívei alól ástak ki régi feljegyzések szerint 1764-ben az akkortájt épült kis katolikus templom egyik harangját is. Az 1899-ben itt folyt régészeti kutatás alkalmával egy XIII. századi konzol is előkerült a romok alól, s a XIII. századból az a pillérláb is, amelyet a mostani református templom nyugati gyámfalának aljába falaztak be.

Árpád-kori építésre vall egy itt talált állatalakos, igen szép faragású párkánykő is (jelenleg a Keszthelyi Múzeumban), amelyet szárnyas griff és bárány mellett szőlőfürt is díszít, bizonyossággal annak, hogy Túron ez időben már folyt szőlőművelés. Írásbeli adatok igazolják, hogy templom állt a Somogytúrhoz tartozó Tardi-pusztán is a kora Árpád-korban, és a templom vagy kápolna volt Tard szőlőhegyén a „Vörösi hegyen” is. Ezek köveit Túr templomépítkezéseihez hordták el 1787-ben. A tardi egyház faragott díszítésű kövéről Babits András látrányi plébános 1787-ben a következőket írta : „ a túri kálvinista atyafiak az alsó-Vörösi szentegyház köveit szabadon a maguk templomuknak hasznára elhordhatják.” Ha középkor emlékei elpusztultak is, Somogytúr mégis tartogat néhány figyelemre méltó építészeti emléket az idelátogató idegen számára. A falunak két XVIII. századi műemlékileg védett temploma, néhány ódon, múlt század-eleji faragott sírköve, XIX. századi kúriái, szép kotornákos népi építkezésű házai, régi szobrai vannak. A falut a dombon 1773-ban épült barokk katolikus templom uralja, amelynek szépen faragott tabernákulumos oltára, szószéke, három boltszakaszos hajója, oszlopokra támaszkodó boltíveken nyugvó kórusa és félköríves szentélye van. Homlokzati tornya utólag, 1815-ben épült hozzá. Az építkezés fő kezdeményezője volt Jankovich János szőlősgyőröki földbirtokos. Rajta kívül az Inkey család segítette az egyházi intézmény építését. A templomkertben 1810-es évszámmal ellátva régi Neopomuki Szent-János szobor áll, amelynek az a művészettörténeti érdekessége, hogy Zichy

Mihály világhírű Somogy megyei születésű festőnk nagynyja, özvegy Eperjessy Gáborné Bene Borbála állíttatta.

Ismeretlen művészettörténeti adat az is, hogy ebben a kis templomban esküdtek egymásnak örök hűséget 1823-ban Zichy Mihály szülei: Zichy Sándor zicsi és zalai birtokos és Eperjessy Júlia 18 éves idevalósi leány. A menyasszony szülei Bakacs- Bosnyák- Eperjessy leszármazás révén lettek a XVIII. század vége óta Somogytúrbán birtokosok illetve lakosok, és itt is haltak meg.

A Balatontól mindössze néhány kilométerre fekvő településekre már nemcsak kirándulni járnak a turisták, hanem szívesen laknak is a zajos parttól távolabb eső csendes kis falvakban. A somogytúri háztulajdonosok közül mind többen kapcsolódnak be a falusi turizmusba, a lakáskiadásból befolyó összeggel egészítik ki a jövedelmet.

1960-80-as években működött a kastélyban óvoda és iskola, melyet 1986-87-ben megszüntettek és beolvasztották a látrányi Általános Iskolába. A református iskola megszűnése után az épület Kultúrházként működött (amíg az új el nem készült), majd később lebontották. A katolikus iskola épülete ma is megtalálható, melyben kötöde működött. 1959-ben megalakult a somogytúri TSZ, ami igen jól működött. Ennek ellenére beolvasztották a somogybabodi TSZ-be. Működött még a faluban Kertészeti, Bakelitüzem, Kötöde, Szarvasmarhatelep, Homokbánya is, amely biztosította a falusi emberek megélhetését.

1962-ben társadalmi munkával megépítették a **Móricz Zsigmond Művelődési Otthont**.

1962-es adatok szerint Somogytúr a fonyódi járáshoz tartozott. A település területe 6196 kat.hold, lakóinak száma 1068, lakóházainak száma 251 volt. A településhez tartozott Berencsepuszta (56 fő – 4 ház), Fenyvesalja (10 fő), Gesztenyés (35 fő – 4 ház), Tardpuszta (248 fő – 59 ház), Csúcshegy, Nyíres (43 fő – 14 ház), Hársas, Öreghegy (19 fő – 5 ház).

1970-80-as években a somogytúriak a somogybabodi TSZ-ben és bakelitüzemben és az akkor még virágzó Balaton-parton dolgoztak. A hivatalos ügyeiket a látrányi tanácson intézhették. 1985-től kezdve kerül megrendezésre a pünkösdi Off-Road fesztivál. Az 1980-as években, a Homoki dűlőben kelta kori emlékeket találtak a régészek. Valószínűleg nagy kelta kori temető volt a Homokdűne dombokon. A gazdag, értékes leletanyag a Somogy Megyei Régészeti Múzeumban található. A rendszerváltás Somogytúr életében is újat hozott. Megkezdődött a falu fejlődése a képviselő-testületek munkája révén.

A település belterülete 140 ha, külterülete 3376 ha, az önkormányzat saját területe 145 ha. Ebből Somogybaboddal közös tulajdonban van az a 72 ha amelyen hosszú évek óta rendezik az Európa hírű Off Road Fesztivált. A település lakóinak száma: kb. 460 fő, lakóházainak száma: 192

Demográfia

A település lakónépességének alakulása enyhe ingadozást mutat, 2016. évben kicsit nagyobb arányú csökkenés tapasztalható.

A lakónépesség szám változását az 1. számú táblázat mutatja.

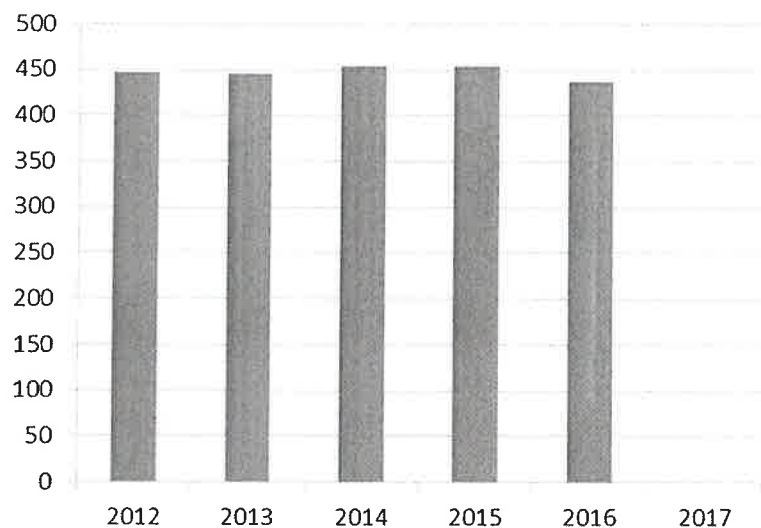
1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

Év	Fő (TS 0101)	Változás
2012	447	bázis év
2013	446	99,8%
2014	454	101,8%
2015	454	100,0%
2016	437	96,3%
2017	n.a	#ÉRTÉK!

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

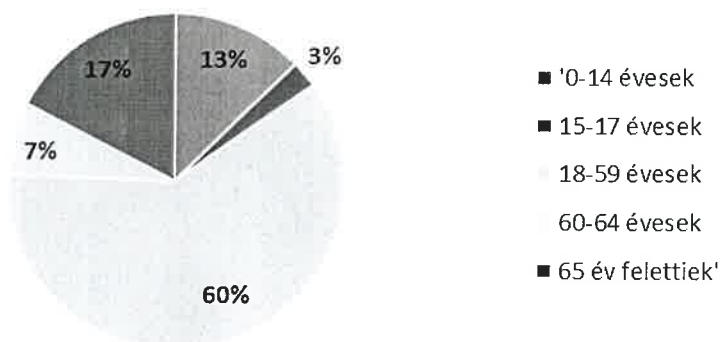
Lakónépesség

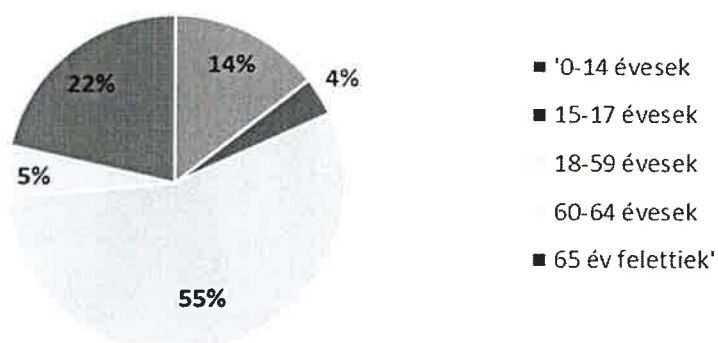
2.1. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (a 2016-os év adatai)

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 0301)	Férfiak (TS 0303)	Nők (TS 0304)
Állandó népesség száma (férfiak TS 0300, nők TS 0302)	229	242	471	48,62%	51,38%
0-2 évesek (összes száma TS 0305, aránya TS 0316)			10	2,12%	
0-14 éves (férfiak TS 0306, nők TS 0307)	29	35	64	6,16%	7,43%
15-17 éves (férfiak TS 0308, nők TS 0309)	6	9	15	1,27%	1,91%
18-59 éves (férfiak TS 0310, nők TS 0311)	138	134	272	29,30%	28,45%
60-64 éves (férfiak TS 0312, nők TS 0313)	16	12	28	3,40%	2,55%
65 év feletti (férfiak TS 0314, nők TS 0315)	40	52	92	8,49%	11,04%
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR					

Állandó népesség - férfiak életkori megoszlása

Állandó népesség - nők életkori megoszlása

2.2. számú táblázat - 15-17 éves gyermekek száma

Korcsoport	Fő		Változás
	2001	2011	Fő
15 éves gyermekek száma	n.a	n.a	#ÉRTÉK!
16 éves gyermekek száma (TS 0501)	3	6	3
17 éves gyermekek száma (TS 0502)	5	4	-1
Összesen	8	10	2

Forrás: TEIR - KSH, Népszámlálási adatok

Megfigyelhető, hogy az állandó népesség 57,75 %-a 18-59 éves, 25,47%-a 60 év feletti és mindössze 18,9%-a 0-17 éves. Mindezeket együttevén megállapítható, hogy előregedő a község, de ez a tendencia az elmúlt években lassul. Megdöbbenő, hogy a 65 év feletti lakosoknál sokkal kevesebb férfi van, mint nő. A többi korosztálynál körülbelül azonos a férfiak nők száma.

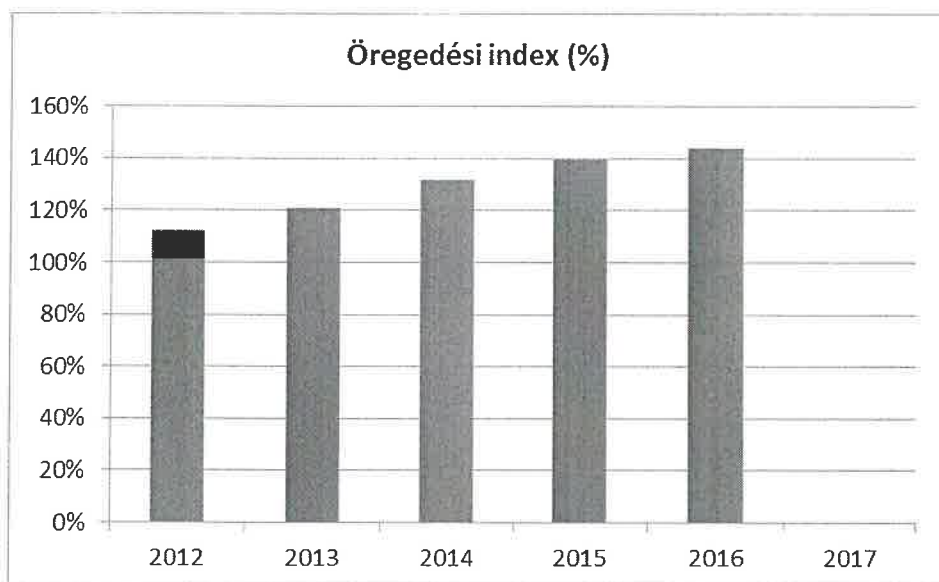
Összességében megállapítható, hogy a településen több nő él, mint férfi.

A település öregedési indexe (3. számú táblázat) 100 fölötti értéket mutat folyamatosan és ez egyre nő, ami azt jelzi, hogy a településen túlsúlyban vannak a 65 éven felüliek, vagyis előregedő a községünk (bár a környező településekhez viszonyítva, nagyon jó értékeket érünk el).

3. számú táblázat - Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 0328)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 0327)	Öregedési index (%) (TS 0401)
2012	81	72	112,50%
2013	81	67	120,90%
2014	87	66	131,82%
2015	92	66	139,39%
2016	92	64	143,75%
2017	n.a	n.a	#ÉRTÉK!

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

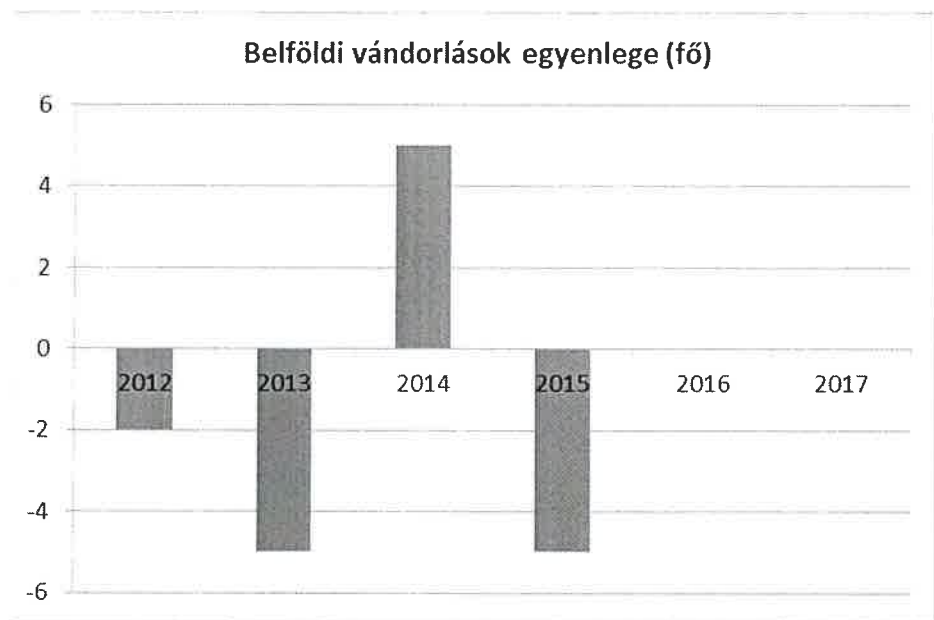

A jelzett születési és halálozási adatok negatív egyenlege mellett a vándorlási egyenleg változó. Az elvándorlást és a bevándorlást vizsgálva megállapítható, hogy egyik évben az elvándorlás, másik évben az odavándorlás száma magasabb, 2016. évben egyenlő.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

Év	Állandó jellegű odavándorlás (TS 0601)	Elvándorlás (TS 0600)	Egyenleg	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (TS 0602)
2012	6	8	-2	-4,2
2013	1	6	-5	10,5
2014	8	3	5	10,29
2015	11	16	-5	10,55
2016	8	8	0	n.a
2017	n.a	n.a	#ÉRTÉK!	n.a

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

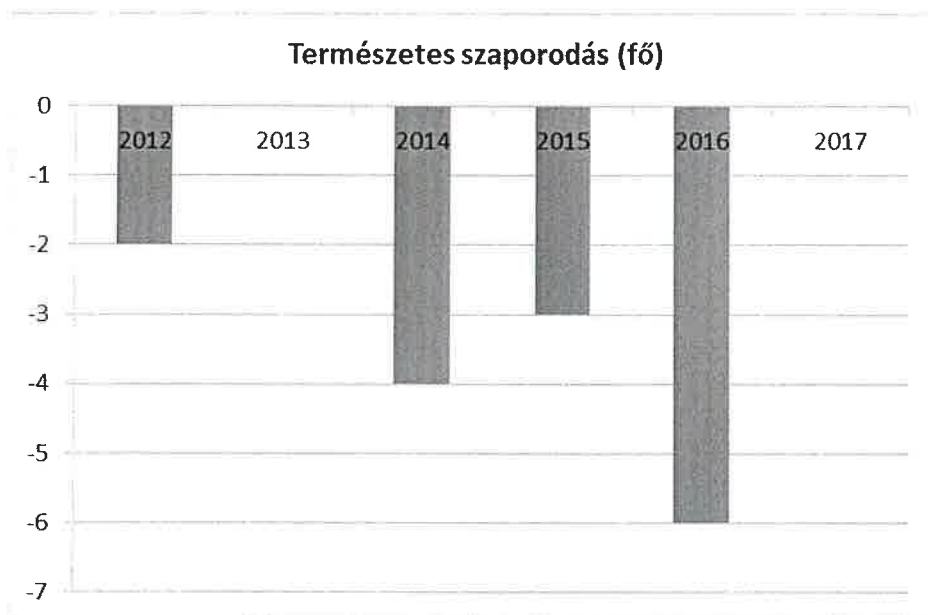
A népesség alakulását – a vándorlásoktól eltekintve – a születések és halálozások száma és ezek egyenlege szabja meg. Ez az ún. természetes szaporodás, amely tehát az élveszületések és a halálozások különbözete. Ha a természetes szaporodás értéke negatív, természetes fogyásról beszélünk.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás

Év	Élveszületések száma (TS 0701)	Halálozások száma (TS 0702)	Természetes szaporodás (fő) (TS 0703)
2012	4	6	-2
2013	3	3	0
2014	0	4	-4
2015	2	5	-3
2016	2	8	-6
2017	n.a	n.a	#ÉRTÉK!

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A természetes szaporodást az 5. táblázat mutatja

Műemlékileg védett a **református templom**, amely a török hódoltság utáni újratelepülés gócéban, az országút közelében épült 1787-ben, a protestáns vallásgyakorlat akkori megkötöttsége értelmében torony és utcára néző ajtó nélkül. Keletre néző bejáratí ajtaját csak később helyezték át a nyugati oldalra, és 1830-32-ben épült mostani, közel 30m magas tornya is. Falai később repedezni kezdtek, ezért 1883-ban támpillérekkel támasztották meg.

A templom melletti prédikátorlakás 1836-ban készült, de azóta többször is alakították. Ebben a házban lakott 1861-től 1909-ben bekövetkezett haláláig Szászy József, akiről Kunffy Lajos oly kedvesen emlékszik meg „ A somogytúri tiszteletes” című híressé vált képével kapcsolatban, s akinek már az apja is itt volt lelkész.

A régi udvarházak közül három áll ma is. A **Bárányoké, a Szalayaké és a Bosnyákoké**. A Bárány-féle tornácos, rozszant, múlt század derekáról való épület a katolikus templom mellett van a dombon, s hajdan a Bogláron lakott és ott 1835-ben kúriát is építtetett Bárány Pálé volt. A Szalay-kúria a falu nyugati szélén áll, a felső út mentén, kertes kuriális telken, de XX. század eleji újabb épülettel. A Bosnyák-kúria a falu északi bejáratánál a XVIII-XIX. század fordulóján épült, s ma is eredeti formájában áll, tipikus példaként a régi „táblabíró-világ” falusi nemesi építkezéseinek. Roggyant teteje majdcsak a földet súrolja. Ablakain vasrácsok vannak, talán a betyárvilág emlékeiként. A Bosnyák-kúria Bakacs Sándor egykori keszthelyi törökverő kapitány leányági leszármazottja: Nitzky Judit révén került leánya, Bosnyák Kata kezével az Eperjessyek birtokába. Az 1800-as évek közepén Bosnyák Gusztáv lakta. E házban született 1861-ben dr. Bosnyák Zoltán jogtudós, drámaíró, akinek „Becsületbíró”, „Tisztítótűz”, és „Mary” című darabjait annak idején, az 1890-es évek végén a Nemzeti Színházban adták elő. Bosnyák Zoltán apja később Lellére költözött, ahol a Jankovichok birtokát bérelte. A túri udvarház a hozzátartozó négyholdas belsőséggel, 790 holdas birtokokkal és majorokkal a tatai születésű Kunfi Simon kezére került, aki azt bérlők útján hasznosította előbb fiának, illetve unokájának Kunffy Lajosnak adta át.

Kunffy Lajos nem csak híres művész, földbirtokos és malomtulajdonos is volt.

Az agg művész somogytúri képtára és piktúrája különösen azért jelentős számunkra, mert ő azok közé tartozik, akik művészetükkel több, mint félévszázaddal ezelőtt már a nép felé fordultak, s a falu életének nemcsak vasárnapjait, hanem hétköznapijait is észrevették.

A Kálmán-hegy (Kámán-hegy) délnyugati lejtőjén állt a Római villa, s szőlőültetvényeket műveltek itt a rómaiak. Itt találtak a római korra jellemző leleteket. 1900-as években a Kálmán-hegyi Sződi táblában szántás közben rézüstöt találtak római kori aranypénzekkel. Szász József református lelkész segítségével értékesítették a leletet. 1910-ben Kunffy Lajos 20 kat. hold területen szőlőültetvényeket és 20 kat. hold területen halastavakat létesített. 1914-es adatok szerint Somogytúr Lengyeltóti járásban fekvő kisközség, házainak száma 184, lakosainak száma 1490, kik közül 863 római katolikus és 611 református. Postája helyben volt, távírója Balatonlellén, vasútállomása Balatonbogláron és Karádon. 1920-30-as évek között egy nagyobb férficsontváz és egy női csontváz találtak. A női csontváz mellett előkerült értékes csillagos diadém, gyűrű, övcsat. A leletet Bese Zoltán akkori református tiszteletes jelentette, a csendőrök elvitték, azóta nincs semmi információ a leletanyagról. Két iskola működött a faluban. Református iskola (tanítólakással, tanteremmel) a református templom mellett. Katolikus iskola (tanítólakással, tanteremmel) a katolikus templom mellett. Az államosítás után már nem létezett külön református és katolikus iskola. Fokozatosan beolvasztották a két iskolát a Májerszky- kastély épületében lévő iskolába. A kastély ma egy német professzor tulajdonában van, aki 1millió Ft-tal támogatta a Kunffy Múzeum felújítását. 1960-80-as években működött a kastélyban óvoda és iskola, melyet 1986-87-ben megszüntettek és beolvasztották a látrányi Általános Iskolába.

Fontosnak tartjuk, hogy Somogytúr olyan településsé váljon, ahol senki nem tapasztalja a hátrányos megkülönböztetés közvetlen vagy közvetett formáját, ahol minden lakossal szemben érvényesül az egyenlő bánásmód elve, valamint biztosított az egyenlő hozzáférés az önkormányzat és intézményei által nyújtott szolgáltatásokhoz. Az esélyegyenlőség és egyenlő hozzáférés biztosításán túl egyes társadalmi csoportok esetében olyan támogató lépések megtételére van szükség, melyek az esélyegyenlőség előmozdítását szolgálják.

A helyi esélyegyenlőségi program kiemelt figyelmet fordít:

- az oktatás és a képzés területén a jogellenes elkülönítés megelőzésére, megszüntetésére;
- az oktatásban, képzésben megjelenő sztereotipikus pályaeorientáció megváltoztatására;

- a közszolgáltatásokhoz, valamint az egészségügyi szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítására;
- munkaerő-piaci, tevékenységi szegregáció visszaszorítására;
- a hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci hátrányainak csökkentésére, foglalkoztatási esélyeik javítására;
- az egyenlő bánásmód követelményének érvényesítésére a helyi önkormányzat döntéshozatalában, illetve az általa fenntartott vagy támogatott intézményekben, és az önkormányzat által ellenőrzött szolgáltatások körében;
- a hátrányos helyzetű csoportok tagjai részvételének elősegítésére a döntéshozatalban, ill. a közügyek irányításában.

Az esélyegyenlőség biztosításával összefüggő etikai elvek

- Megkülönböztetés tilalma, egyenlő bánásmód elve: a közszolgáltatások működésében meg kell előzni az állampolgárok hátrányos megkülönböztetését. A megkülönböztetés tilalma vonatkozik a lakosok bármilyen faj, szín, nem, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti diszkriminációjára.
- Az emberi méltóság tiszteletben tartása: Az állampolgárok emberi értékük, méltóságuk, egyediségük alapján tiszteletet érdemelnek, érdekeiket figyelembe véve olyan körülményeket és légkört kell kialakítani, melyek ezeknek az alapvető értékeknek a megőrzését és megerősítését szolgálják.
- Szolidaritás: A társadalom számára minden állampolgár egyformán értékes, ezért a település minden közösségének és polgárának érdeke a szolidaritás erősítése, mely nagyban elősegítheti a hátrányos helyzetű csoportok társadalmi integrációját, foglalkoztatási és érvényesülési lehetőségeit. A rászoruló embernek megfelelő hozzáférést kell biztosítani az erőforrásokhoz, szolgáltatásokhoz abból a célból, hogy ő maga is el tudja végezni feladatait, meg tudja birkózni a nehézségekkel.
- Méltányosság és rugalmas ellátás: A megkülönböztetés tilalma nem old fel minden létező egyenlőtlenséget. Olyan pozitív méltányos és rugalmas intézkedéseket kell kidolgozni, melyek elősegítik az érintettek társadalmi pozíciójának, életminőségének javulását.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Somogytúr település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük.

A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

1.2.1. Nők helyzete, esélyegyenlősége

A nemek közötti hátrányos megkülönböztetést több jogszabály is tiltja, ezek között is kiemelt szerepet foglal el az Alaptörvény és a Munka Törvénykönyve. Ugyanakkor a nők és férfiak között a társadalmi élet minden területére kiterjedő egyenlőtlenség természetének, okainak feltárását nem írja elő jogszabály.

A nők között is kiemelten hátrányos helyzetben vannak

1. a 45 év feletti nők a változó képzettségi követelmények,
2. a pályakezdők a szakmai tapasztalat hiánya,
3. a kisgyermekes anyukák a munkából való kiesés miatt.

A községben található nőket is foglalkoztató munkahelyek jellemzően a közszféra és a szolgáltatási szektor. A foglalkoztatott, az inaktív és a munkanélküli női népesség főbb demográfiai adatai nem állnak teljeskörűen rendelkezésre.

A nők anyagi kiszolgáltatottságát fokozza, hogy sokan nem tudják felmutatni a nyugdíjjogosultsághoz szükséges ledolgozott munkaidőt. A település nem rendelkezik adatokkal a ledolgozott munkaidő tekintetében.

A gyermeküket egyedül nevelő nők gazdaságilag (és jogilag is) ki vannak szolgáltatva. A település nem rendelkezik felméréssel a gyermekeiket egyedül nevelő nők szükségleteit illetően.

A nők és férfiak foglalkozási szegregációja, és az ún. „üvegplafon” (a behatárolt előmeneteli lehetőség) az egyenlőtlen bérezést és általában a javakhoz, kompetenciákhoz és lehetőségekhez való egyenlőtlen hozzáférést eredményezi. A nők jellegzetesen az alacsony fizetésű munkakörökbe szorulnak. A település nem rendelkezik információkkal a férfiak és nők bérezését illetően. A várandós és kisgyermekes anyák visszatérése biztosított és támogatott az önkormányzati munkahelyeken. Munkaerőpiaci helyzetükről azonban nem készült felmérés.

A nők foglalkoztatását gátló legfőbb akadálya a gyermeknevelés. A családi, magánéletbeli feladatok és felelősségek általában egyoldalúan a nőket terhelik. A település nem rendelkezik adatokkal a nők családon belüli túlterheltségéről. Somogytúr településen óvoda, bölcsőde és családi napközi nem működik. Óvodába, iskolába Balatonszemesre és Látványba járnak a gyerekek.

A statisztikai adatok azt mutatják, hogy a nők ellen elkövetett bűncselekmények között egyértelműen a családon belüli erőszak a leggyakoribb halálozási ok. A helyzetet tovább nehezíti, hogy a családban, az otthon falai között folyó erőszak a privát szféra sérthetlenségénél fogva gyakran láthatatlan, ami az áldozat számára jelentősen megnehezíti a segítségkérést, a környezet számára pedig a segítségnyújtást.

Az adatok azt mutatják, hogy minden ötödik nő él, vagy élt olyan kapcsolatban, ahol partnere rendszeresen testileg bántalmazta őt. Ezt az adatot tovább súlyosbítja, hogy a folyamatos lelki erőszakban élő nők száma ennél jóval magasabb.

Célzottan a női erőszak családon belüli erőszak áldozataival foglalkozó ellátás a községben nem folyik. A krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások legközelebb Kaposváron érhetők el. 1998-ban nyitotta meg kapuit a Borostyánvirág Anyaotthon, amely a családok átmeneti otthonaként működik, de csak gyermekeket és anyákat fogad be az ország egész területéről.

Az önkormányzat célkitűzése, hogy a két nem egyenlő lehetőségekkel rendelkezzen a társadalmi és a magánéletben, a munkavállalás területén, a képzésben való részvételben, az előmenetelben, a politikai döntéshozatalban, a gyermeknevelésben, valamint a szolgáltatásokhoz való hozzáférésben.

1.2.2. Fogyatékkal élők

A fogyatékkal élőkre vonatkozóan nem állnak rendelkezésre értékelhető statisztikai adatok, amelyek alapján pontos képet lehetne alkotni a fogyatékkal élők lakhatási, egészségügyi, foglalkoztatási helyzetéről. Kivételt képeznek ez alól a tanköteles korú fogyatékkal élő gyermekek, hiszen a sajátos nevelési igényű gyermekekről pontos adataink vannak, ők integrált oktatásban vesznek részt. A szociális ellátások igénybevevői között nagy valószínűséggel jelen vannak fogyatékos személyek is, nyilvántartott adattal azonban csak a közlekedési támogatásban részesülőkről rendelkezünk.

A fogyatékos emberek és családjaik világszerte a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják, évszázadok óta a szociális élet peremére sodródva élnek, boldogulásukat ezernyi tényező hátráltatja. Közös feladatunk annak lehetővé tétele, hogy egyenlő esélyekkel érvényesülhessenek a mindennapi életünk során a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkalehetőségek, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is. A fogyatékkal élők legnagyobb részének egyetlen megélhetési forrása az alacsony összegű nyugdíj, járadék, segély. Egyes esetekben az iskolai végzettségük elmarad az egészséges társaikétól, ami tovább rontja megélhetési esélyeiket. A tartós egészségügyi problémákkal, illetve fogyatékkal élő emberek munkaerő-piaci lehetőségei erősen behatárolódtak.

1.2.3. Romák és mélyszegénységben élők

Nem áll rendelkezésünkre adat arra vonatkozóan, hogy Somogytúr településen hány fő vallja magát roma nemzetiséghez tartozónak. A településen roma nemzetiségi önkormányzat nem működik. A hátrányos helyzetűek, inaktív munkkerő- piacra történő visszakerülése érdekében az önkormányzat közfoglalkoztatással igyekszik segíteni a munkavégzéshez kapcsolt, munkajövedelemmel járó foglalkoztatást. Az egyenlőtlenség meglétét bizonyító esetekről nincs tudomásunk, ha mégis érzékelhető a mindennapok során, az a társadalomban meglévő előítéletek alapján értelmezhető. Ezek ellen minden lehetséges eszközzel fel kell lépni.

1.2.4. Gyermekek

A településen élő gyermekek számára életkoruknak megfelelően nem elérhető el az óvodai ellátás valamint az általános iskolai oktatás. A helyi sportegyesület az utánpótlás nevelés keretében kiemelkedően fontos szerepet kezd játszani a gyermekek és fiatalok szabadidejének hasznos és egészséges eltöltésében, lehetőséget adva minden gyermeknek bármilyen jellegű megkülönböztetés nélkül.

1.2.5. Idősek

A községben a 60 év felettiek aránya az összlakosság közel 20 %-a. Az idősek nyugdíj-összegeiről nincs információnk. Az, hogy az idősek hogyan élik meg az évek múlását, az esetleges egyedüllétet, nagymértékben függ a társadalom nyújtotta életkörülményektől, az idősekkel szemben tanúsított társadalmi magatartástól. A család fiatalabb tagjai gyakran kevés időt szánnak a velük való törődésre, gyakran távol élnek idősebb családtagjaiktól, illetve a megélhetési gondok miatt több mint 8 órát dolgoznak. A fentiek miatt megnőtt a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások iránti igény.

Munkaerőpiac

Gazdasági aktivitás

- 2018. I. negyedévében Somogy megyében a 15-74 éves népesség 53,1 %-a, 123 000 fő volt gazdaságilag aktív, számuk 7,8 %-kal kevesebb volt, mint egy évvel korábban. Az aktivitási arány 8,9 százalékponttal elmaradt az országostól.
- A munkaerőpiacon 112000 fő foglalkoztatottként, 11000 fő munkanélküliként jelent meg. A foglalkoztatottak száma csökkent, a munkanélkülieké nőtt 2017. I. negyedévéhez képest. A változás iránya mindkét esetben ellentétes az országos adatokkal.
- A foglalkoztatási ráta 48,1 %, a munkanélküliségi ráta 9,3 % volt, előbbi 11,5 százalékponttal alacsonyabb, utóbbi 5,4 százalékponttal magasabb volt az országos átlagnál.

Az inaktívak száma 109 ezer főt tett ki, 7,5%-kal többet az egy évvel korábbinál.

Keresetek

2018 I. negyedévében Somogy megyében a teljes munkaidőben alkalmazásban állók havi bruttó átlagkeresete 262 ezer, a családi kedvezmény nélkül számított havi nettó átlagkereset 175 ezer forint volt. A bruttó és nettó átlagkereset egyaránt 13,5%-kal múlta felül a 2017. I. negyedévit, a növekedés üteme meghaladta az országos átlagot. A keresetek 17,0%-kal alacsonyabbak voltak, mint országosan.

A keresetnövekedés a versenyszférában 11,9, a költségvetési szférában 16,3%-ot tett ki. Az alkalmazásban állók havi bruttó átlagkeresete a versenyszférában 265 ezer, a költségvetési szférában 259 ezer forint volt.

A nemzetgazdasági ágak közül a kereseti szélsőértéket az információ és kommunikáció (345 ezer forint) és a vendéglátás (181 ezer forint) képviselték. Előbbi 1,3-szerese, utóbbi héttizede volt a megyei átlagkeresetnek.

Az átlagkereset a fizikai foglalkozásúaknál 15,3, a szellemieknél 11,2%-kal emelkedett. A fizikai foglalkozásúak bruttó átlagkeresete 204, a szellemieké 344 ezer forintra bővült.

Az átlagos havi munkajövedelem 2018 I. negyedévében 275 ezer forint volt, ami 13,9%-os

növekedést jelent az egy évvel korábbi szinthez viszonyítva. A kereseten felüli egyéb munkajövedelem aránya 4,5% volt.

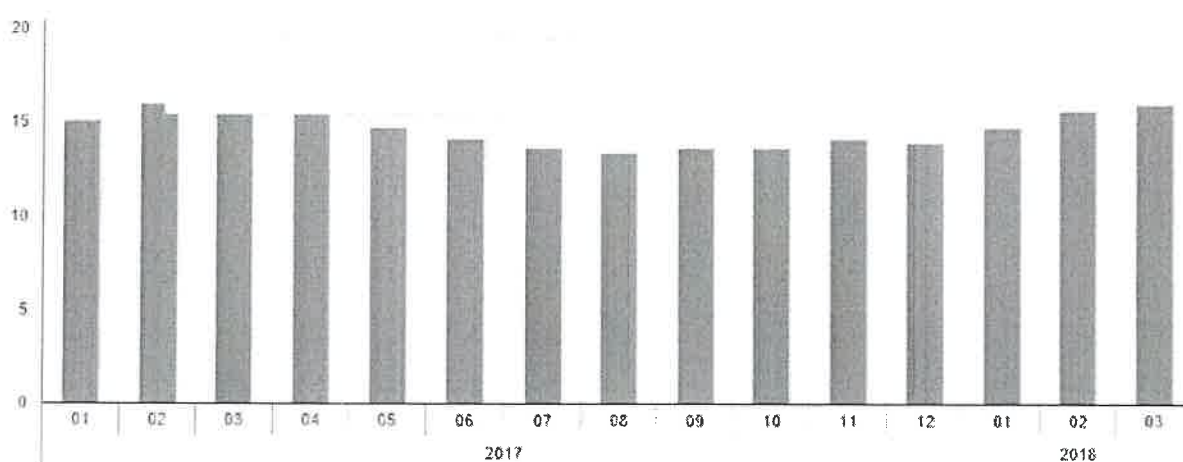
Nyilvántartott álláskeresők

Somogy megyében a 2018. márciusi zárónapon 16 ezer álláskeresőt tartottak nyilván, 16%-kal kevesebbet, mint egy évvel korábban. A csökkenés mértéke kisebb volt az országosnál. A pályakezdő álláskeresők száma (1502 fő) 27%-kal visszaesett, az összes álláskeresőhöz viszonyított arányuk 9,4% volt.

Az álláskeresők 47%-a legfeljebb 3 hónapja, 24%-a tartósan, egy évet meghaladóan nem tudott elhelyezkedni. A tartósan állás nélkül lévők száma 3,3%-kal több a 2017. márciusinál. Az álláskeresők 48%-a legfeljebb az általános iskola 8 osztályával, 30%-a szakmunkás, szakiskolai bizonyítvánnyal, 19%-a érettségivel, illetve technikai végzettséggel, 3,0%-a diplomával rendelkezett.

A nyilvántartott álláskeresők 33%-a szociális ellátásban, 16%-a álláskeresői járadékban, 6,9%-a álláskeresői segélyben részesült, 44%-uk nem kapott semmilyen pénzügyi ellátást. Az ellátottak aránya az előző év azonos időpontjához viszonyítva 1,4 százalékponttal emelkedett.

Március végén 3,8 ezer betöltetlen álláshelyet tartottak nyilván, 4,9%-kal többet, mint az előző év azonos időpontjában. Tíz üres álláshelyre 42 álláskereső jutott, 11-gyel kevesebb, mint 2017 márciusában.

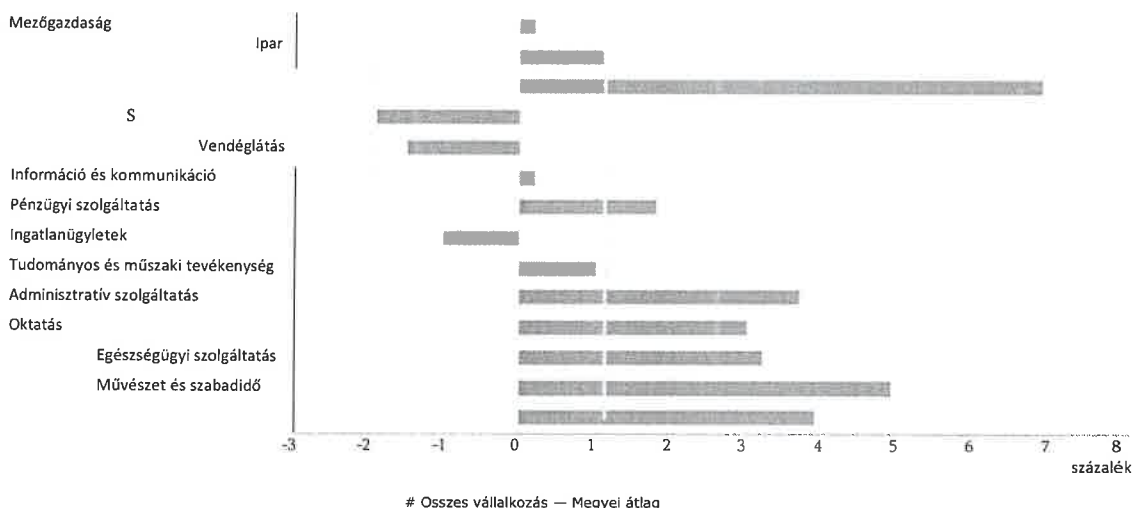

- Somogy megyében a 2018. márciusi zárónapon 16 ezer álláskeresőt tartottak nyilván, 16%-kal kevesebbet, mint egy évvel korábban. A csökkenés mértéke kisebb volt az országosnál. A pályakezdő álláskeresők száma (1502 fő) 27%-kal visszaesett, az összes álláskeresőhöz viszonyított arányuk 9,4% volt.
- Az álláskeresők 47%-a legfeljebb 3 hónapja, 24%-a tartósan, egy évet meghaladóan nem tudott elhelyezkedni. A tartósan állás nélkül lévők száma 3,3%-kal több a 2017. márciusinál.
- A nyilvántartott álláskeresők 33%-a szociális ellátásban, 16%-a álláskeresői járadékban, 6,9%-a álláskeresői segélyben részesült, 44%-uk nem kapott semmilyen pénzügyi ellátást. Az ellátottak aránya az előző év azonos időpontjához viszonyítva 1,4 százalékponttal emelkedett.
- Március végén 3,8 ezer betöltetlen állás helyet tartottak nyilván, 4,9%-kal többet, mint az előző év azonos időpontjában. Tíz üres álláshelyre 42 álláskereső jutott, 11-gyel kevesebb, mint 2017 márciusában.

Minisztérium

A regisztrált vállalkozások számának változása gazdasági áganként, 2018. március 31.
(az előző év azonos időpontjához képest)

Forrás: Nemzetgazdasági

Minisztérium Beruházás

- A Somogy megyei székhelyű gazdasági szervezetek 2018 I. negyedévében 12 milliárd forint értékű új beruházást valósítottak meg, összehasonlítva áron 5,4%-kal többet az egy évvel korábbinál. Országosan 7,6%-os volt a növekedés.
- A fejlesztési források 21%-át a feldolgozóipar, 15%-át a művészet és szabadidő, 14%-át a közigazgatás, 13%-át pedig a mezőgazdaság területén használták fel. A feldolgozóipar beruházásainak volumene 35, a mezőgazdaságé pedig 29%-kal visszaesett, míg a művészet és szabadidőé, illetve a közigazgatásé 1,9 és 2,8-szeresére emelkedett. A feldolgozóiparon belül az élelmiszeripar, valamint a számítógép, elektronikai, optikai termékek gyártása területén valósultak meg a legnagyobb értékű beruházások.
- Anyagi-műszaki összetétel szerint a fejlesztési források 48%-át épületek és egyéb építmények építésére, 35%-át gépek és berendezések beszerzésére, 14%-át járművek vásárlására fordították. Az épületek és egyéb építmények beruházási volumene 27, a járműveké pedig 37%-kal emelkedett, a gépeké, berendezéseké 16%-kal csökkent. Az értékek alapján a gépek, berendezések 55, a járművek 96%-a importból származott.

Ipar

- 2018 I. negyedében a 4 főnél többet foglalkoztató ipari vállalkozások Somogy megyei telephelyein 119 milliárd forint termelési értéket állítottak elő, összehasonlítva áron 9,7%-kal (országosan 2,4%-kal) többet, mint egy évvel korábban.
- A 49 főnél többet foglalkoztató, megyei székhelyű ipari vállalkozások termelési értéke 230 milliárd forintot tett ki, ami összehasonlítva áron 17%-kal meghaladta az előző év azonos időszakit. Az ipar teljesítményének 74%-át adó elektronikai ipar kibocsátása 21%-kal több volt az egy évvel korábbinál. A viszonylag jelentős részesedésű élelmiszeriparban 12%-kal nőtt a termelés volumene.
- Az ipari értékesítés 17%-os bővülését a belföldi eladások és az export hasonló mértékű növekedése határozta meg. Az értékesítésből származó bevétel 13%-a hazai eladásokból, 87%-a exportból származott.

A megyei székhelyű, 49 főnél többet foglalkoztató ipari vállalkozásoknál 18 ezren, 3,4%-kal többen álltak alkalmazásban. A termelés ennél jelentősebben bővült, ebből adódóan a termelékenység 13%-kal javult az előző év azonos időszakához

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Az Önkormányzat az országos szabályozás szerint alakította ki saját szabályozását, ezáltal megvan a helyi esélyegyenlőségi célok eléréséhez szükséges jogszabályi környezet.

Költségvetési koncepció – évente, e dokumentum, valamint az ebben foglaltak alapján kidolgozott éves költségvetési rendeletben kerülnek megjelölésre és számszerűsítésre az adott évben megvalósítandó fejlesztések. Pénzügyileg kedvező években több célcsoportot érintő fejlesztések is megvalósulhatnak, de sok esetben a települési közszolgáltatások minimális szintjének biztosítása is csak nagy erőfeszítések árán biztosítható.

Gazdasági program – az önkormányzat hosszú távú fejlesztési elképzeléseit tartalmazza, adott évre vonatkozó megvalósítandó elemei a költségvetési koncepcióban illetve a költségvetési rendeletben jelennek meg.

Köznevelés-fejlesztési terv – A helyi önkormányzati feladat-ellátási rendszerben minden községi, városi, fővárosi kerületi önkormányzatnak feladata, kötelezettsége volt, hogy gondoskodjék a településen élők részére arról, hogy az óvodai nevelés és az általános iskolai nevelés és oktatás a rendelkezésükre álljon anélkül, hogy annak igénybevétele a szülők, illetve gyermekeik részére aránytalan teherrel járna. A köznevelésről szóló törvény alapján az állam gondoskodási kötelezettsége – az óvodai nevelés kivételével – megfogalmazódik. Már nem a kormányhivatalok készítik el a feladat-ellátási intézményhálózat-működtetési és köznevelés-fejlesztési tervet, hanem az oktatásért felelős miniszter. Az oktatásért felelős miniszter az Oktatási Hivatal előterjesztése alapján a kormányhivatalok közreműködésével és a helyi önkormányzatok véleményének kikérésével és közreműködésével készíti el megyei szintű bontásban az intézményhálózat-működtetési és köznevelési-fejlesztési tervet. A települési önkormányzat kötelezettsége, hogy beszerezze a településen működő köznevelési intézmények nevelőtestületei, alkalmazotti közösségei, a szülői és diákszervezetei véleményét. Az oktatási hivatal s feladata az is, hogy a köznevelés-fejlesztési terv elkészítésekor a nemzetiséget érintő kérdésekben beszerezze az érintett települési, területi és országos nemzetiségi önkormányzatok egyetértését (Forrás : Iskolaszolga, XXIII. 3., 2012. november)

Településrendezési eszközök

Településrendezési terv – Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (továbbiakban 1997. évi LXXVIII. tv.) 6. §-a alapján a települési önkormányzat – a fővárosban a fővárosi és a kerületi önkormányzatok a külön jogszabályban meghatározott hatáskörük szerint – a településrendezési feladatukat a helyi építési szabályzat, valamint a településrendezési tervek elkészíttetésével és azok elfogadásával látják el.

Településszerkezeti terv - Az 1997. évi LXXVIII. törvény 10. §-a szerint a településszerkezeti terv meghatározza a település alakításának, védelmének lehetőségeit és fejlesztési irányait, ennek megfelelően az egyes területek felhasználási módját, a település működéséhez szükséges műszaki infrastruktúra elemeinek a település szerkezetét meghatározó térbeli kialakítását és elrendezését, az országos és térségi érdek, a szomszédos vagy a más módon érdekelt többi település alapvető jogainak és rendezési terveinek figyelembevételével a környezet állapotának javítása, vagy legalább szinten tartása mellett. A településszerkezeti tervet a települési önkormányzatnak legalább tízévenként felül kell vizsgálnia, és szükség esetén a terv módosításáról vagy az új terv elkészítéséről kell gondoskodnia. A tízévenkénti szükséges felülvizsgálat során gondoskodni kell az időközben történt módosítások egységes tervbe foglalásáról.

Településfejlesztési koncepció - az 1997. évi LXXVIII. törvény értelmében a fejlesztés összehangolt megvalósulását biztosító és a településrendezést is megalapozó, a település közigazgatási területére kiterjedő önkormányzati településfejlesztési döntéseket rendszerbe foglaló, önkormányzati határozattal elfogadott dokumentum, amely a település jövőbeni kialakítását tartalmazza. A fejlesztési koncepció elsősorban településpolitikai dokumentum, amelynek kidolgozásában a természeti-művi adottságok mellett a társadalmi, a gazdasági, a környezeti szempontoknak és az ezeket biztosító intézményi rendszernek van döntő szerepe. A törvény 7. §-a értelmében a településfejlesztési koncepcióban foglaltak megvalósítása érdekében a városok és több település közös fejlesztési tervezése esetén integrált településfejlesztési stratégiát kell készíteni. Az integrált településfejlesztési stratégia meghatározza a települések településfejlesztési tevékenységét, összehangolja a különböző szakpolitikai megközelítéseket, összefogja és ütközteti az érintett partnerek (üzleti szektor, civil szektor, közszféra szereplői, lakosság) céljait, elvárásait, meghatározza a fejlesztési célokat, azok finanszírozási módját, továbbá a megvalósítás és fenntartás módját is összefüggéseiben kezeli.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

A Fonyódi kistérségben az elmúlt években kialakították az alábbi programokat:

- Informatikai stratégia
- Bűnmegelőzési koncepció
- Hulladékgazdálkodási terv
- Környezetvédelmi program
- Területfejlesztési koncepció
- Kistérségi Közoktatási Esélyegyenlőségi Terv
- Kistérségi Közoktatási Intézkedési Terv
- Kistérségi Közoktatási Fejlesztési Terv

Jelen programunk legfőképp az utolsó három programtervhez valamint a Bűnmegelőzési kistérségi koncepcióhoz kapcsolódik. Programunkat és intézkedési terveinket ezekkel összhangban kívánjuk meghatározni és véghezvinni.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyi Esélyegyenlőségi Program elkészítését a Központi Statisztikai Hivatal, a VÁTI Nonprofit Kft. (teljes nevén VÁTI Magyar Regionális Fejlesztési és Urbanisztikai Nonprofit Kft.), TEIR – Az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer, Nemzeti Munkaügyi Hivatal, TÁKISZ, a helyi Önkormányzat adatbázisa, valamint helyi adatgyűjtés szolgálta. Az esélyegyenlőségi program készítésekor az országos adatbázisokban a 2017. évi adatok még nem elérhetőek. Ezeket két év múlva a felülvizsgálat során pótolni kell.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A mélyszegénység egy viszonylag új, azonban manapság egyre gyakrabban emlegetett fogalom. Ezen elsősorban azt a jelenséget értik a szakemberek, amikor valaki(k) tartósan a létminimum szintje alatt él(nek), és szinte esélye/ük sincs arra, hogy ebből a helyzetből önerőből kilépjen(ek). A mélyszegénység igen összetett jelenség, amelynek oka többek között a társadalmi és gazdasági hátrányokban, az iskolai végzettség és a foglalkoztatottságbeli hiányokban mutatkozik meg, és ezáltal súlyos megélhetési zavarokhoz vezet. A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási és táplálkozási körülményekben, valamint az érintett személyek egészségi állapotában (is) jelentkezik.

A mélyszegénység fogalmát gyakran azonosítják a cigánysággal. Fontos azonban tudomásul venni, hogy a cigányság és a mélyszegénység két olyan halmazt képez, amelynek van ugyan közös metszete, ám a kettő nem fedi teljesen egymást. Nem igaz, hogy minden mélyszegénységben élő ember cigány/roma. Az viszont kijelenthető, hogy a cigányok élete a mélyszegénységtől függetlenül is sokkal inkább terhelt az őket érintő diszkrimináció miatt.

A Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia – mélyszegénység, gyermekszegénység, romák - (2011-2020.) című dokumentum előszavában foglaltak szerint „Ma Magyarország egyik legsúlyosabb gondja a szegénységben élők, közöttük a roma népesség helyzetének fokozatos romlása. Ennek következménye a leszakadás, a kiszorulás az életlehetőségekből mind a tanulás, mind a foglalkoztatás, mind az egészségügyi szolgáltatások területén, valamint a hátrányos helyzetű térségekben és települések periferiáján növekvő és újonnan kialakuló rossz lakhatási körülmények” A dokumentum megállapítása szerint: „Minden harmadik ember (kb. 3 millióan) ma Magyarországon a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A romák nagy többsége, mintegy 5-600 ezren (összlétszámuk a becslések alapján kb. 750 ezer) ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik.”

A roma lakosság helyzetének vizsgálatát jelentősen befolyásolja, hogy jelenleg Magyarországon hivatalosan az a lakos tekintendő romának, aki magát romának vallja, tekintettel arra, hogy az adatvédelmi törvény értelmében a nemzetiséghez való tartozásra vonatkozó személyes adat

különleges személyes adatnak minősül, amelyet – a törvényben meghatározott eseteket kivéve - az érintett írásos beleegyezése nélkül nem lehet nyilvántartani. A beilleszkedni vágyás illetve a cigányokkal szembeni előítéletek miatt azonban Magyarországon ma a roma népesség egy része nem szívesen vállalja roma identitását, éppen ezért számukat megmondani nagyon nehéz vállalkozás.

A lakosság többsége szegény. A munkanélküliek magas száma mutatja, hogy a falu többségének nincsen rendszeres jövedelme, ami a házakon és portákon is meglátszik.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: FIt.) és a Mötv-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

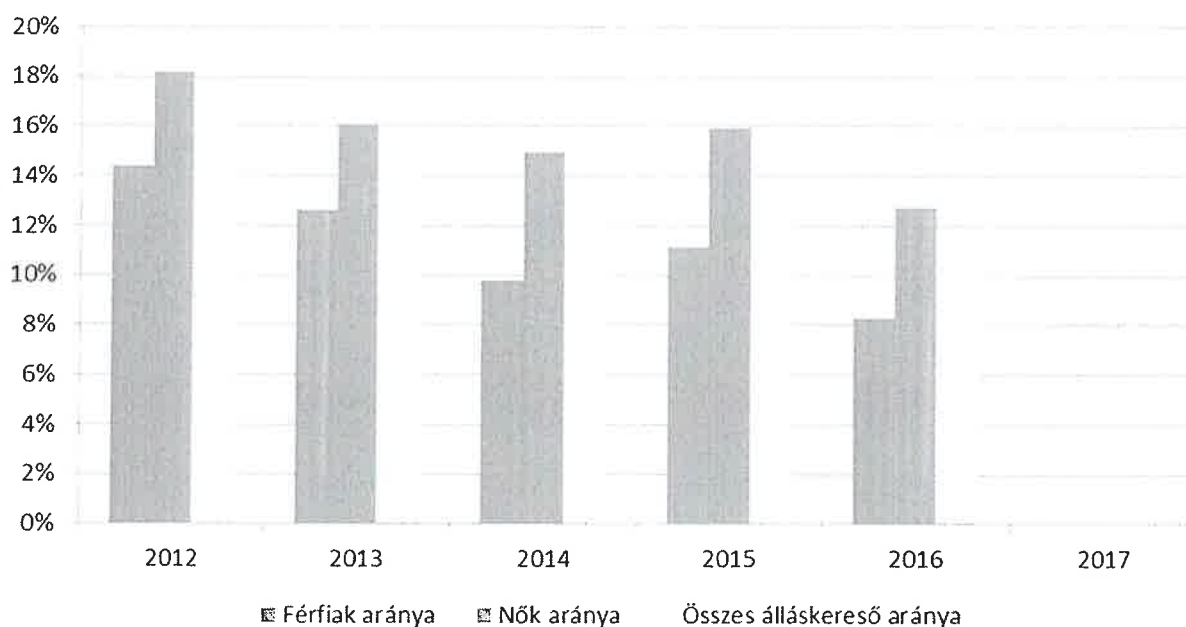
A településen nyilvántartott álláskeresők számát, nemenkénti megoszlását és azok változását a 3.2.1. számú táblázat mutatja. Ebből látszik, hogy a nyilvántartott álláskeresők aránya az aktív korú népességhez viszonyítva 2012-ban még 16,3 % volt, de 2016-ra a nyilvántartott álláskeresők aránya 10,5 %-ra csökkent.

3.2.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint

Év	15-64 év közötti állandó népesség (fő)			Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	Férfi (TS 0803)	Nő (TS 0804)	Összesen	Férfi (TS 0801)		Nő (TS 0802)		Összesen	
	Fő	Fő	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	160	161	321	23	14,4%	29,25	18,2%	52	16,3%
2013	168	160	328	21,25	12,6%	25,75	16,1%	47	14,3%
2014	171	162	333	16,75	9,8%	24,25	15,0%	41	12,3%
2015	159	157	316	17,75	11,2%	25	15,9%	43	13,5%
2016	160	155	315	13,25	8,3%	19,75	12,7%	33	10,5%
2017	n.a	n.a	#ÉRTÉK!	17,5	#ÉRTÉK!	18,25	#ÉRTÉK!	36	#ÉRTÉK!

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Álláskeresők aránya

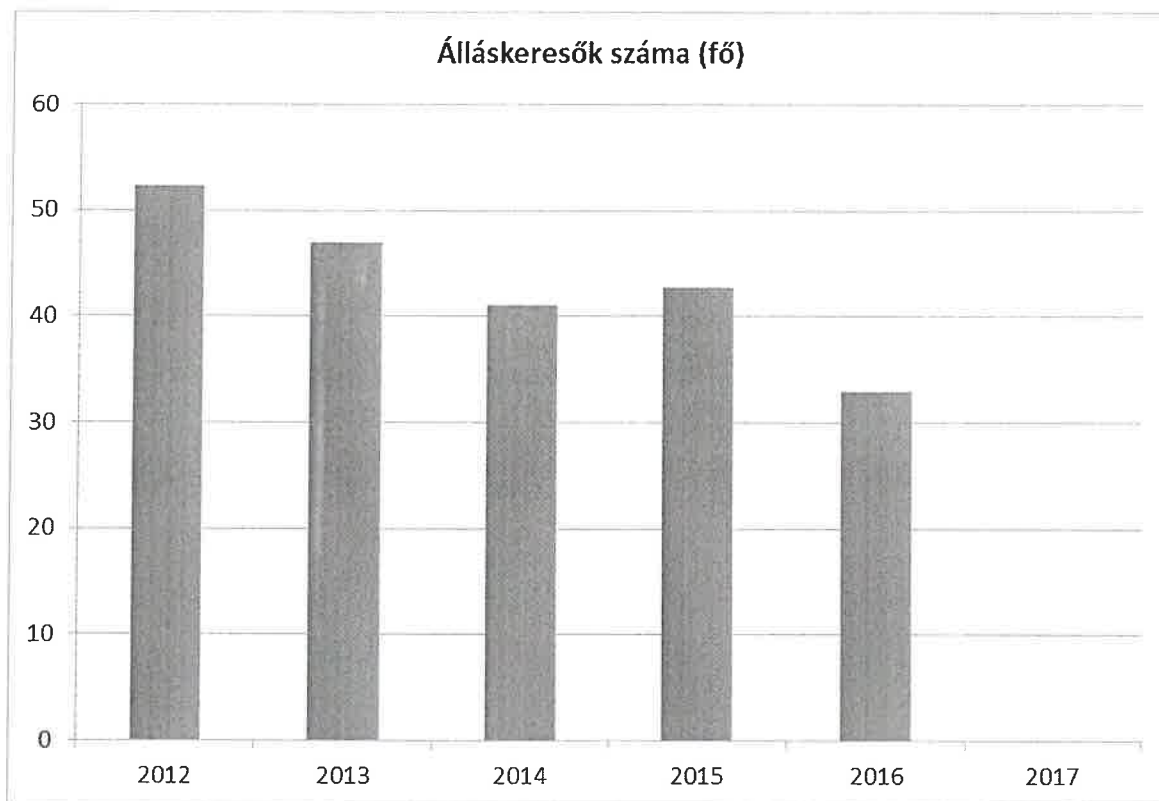

3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

Regisztrált munkanélküliek/ nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Fő összesen	2012	2013	2014	2015	2016	2017
		52	47	41	43	33	#ÉRTÉK!
20 év alatti (TS 1002)	Fő	0	1	1,5	1	0,5	n.a
	%	0,0%	2,1%	3,7%	2,3%	1,5%	#ÉRTÉK!
20-24 év (TS 1003)	Fő	6	2,75	2	4,75	2,5	3
	%	11,5%	5,9%	4,9%	11,1%	7,6%	#ÉRTÉK!
25-29 év (TS 1004)	Fő	2,25	2,5	0,75	1	0,75	0,25
	%	4,3%	5,3%	1,8%	2,3%	2,3%	#ÉRTÉK!
30-34 év (TS 1005)	Fő	2,25	1,5	2,75	1,25	1,25	2,25
	%	4,3%	3,2%	6,7%	2,9%	3,8%	#ÉRTÉK!
35-39 év (TS 1006)	Fő	7,5	3,25	3,75	4	4	4,25
	%	14,4%	6,9%	9,1%	9,4%	12,1%	#ÉRTÉK!
40-44 év (TS 1007)	Fő	11	15	11	9,75	8	7
	%	21,1%	31,9%	26,8%	22,8%	24,2%	#ÉRTÉK!
45-49 év (TS 1008)	Fő	4,25	4,25	4,25	5,5	5,5	4,5
	%	8,1%	9,0%	10,4%	12,9%	16,7%	#ÉRTÉK!
50-54 év (TS 1009)	Fő	10,25	7,25	5	5,25	2	2,5
	%	19,6%	15,4%	12,2%	12,3%	6,1%	#ÉRTÉK!
55-59 év (TS 1010)	Fő	6	7,5	7,5	6,75	4,25	2,75
	%	11,5%	16,0%	18,3%	15,8%	12,9%	#ÉRTÉK!
59 év feletti (TS 1011)	Fő	2,75	2	2,5	3,5	4,25	5,75
	%	5,3%	4,3%	6,1%	8,2%	12,9%	#ÉRTÉK!

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

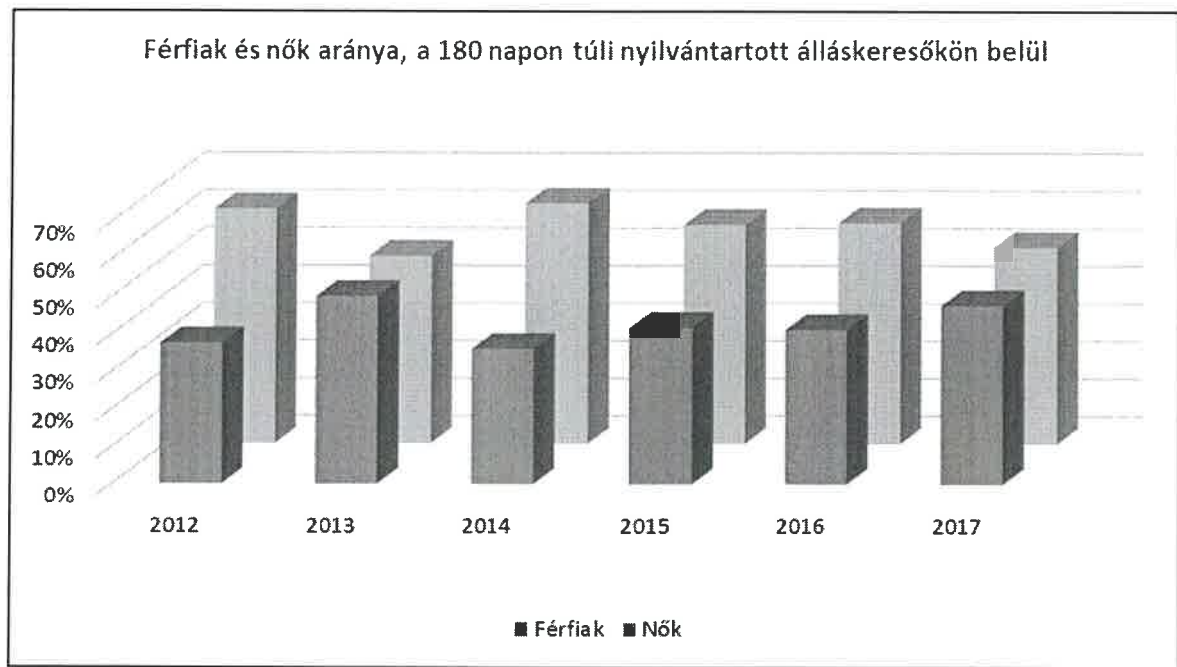
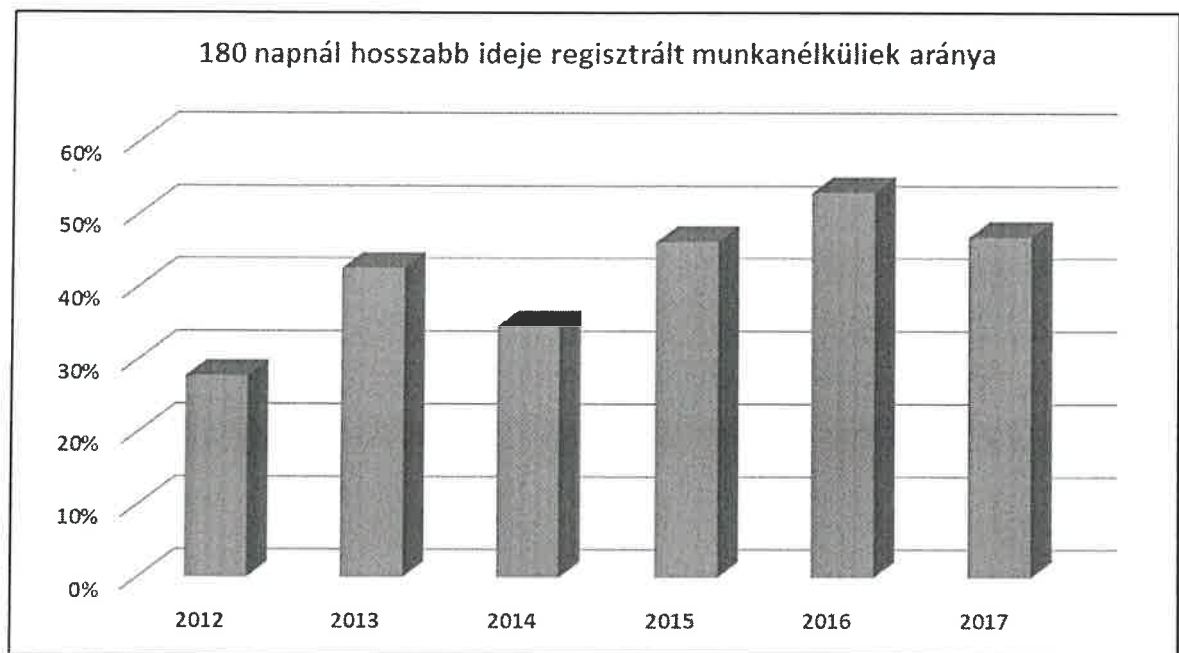

A munkanélküliségre vonatkozó értékek között fontos adat, hogy valaki milyen hosszú időtartamig szerepel a munkanélküliek között. 2012-ben a munkanélküliek 27,75 %-a 180 napnál régebben regisztrált munkanélküli volt. 2017-ben ez az arány 46,85 % volt. (3.2.3. számú tábla)

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma és aránya nemek szerint

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 1501)	180 napon túli nyilvántartott álláskeresők száma nemek szerint			Nők és férfiak aránya, a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül	
	%	Férfi	Nő	Összesen	Férfiak	Nők
2012	27,75	12	20	32	37,5%	62,5%
2013	42,55	9	9	18	50,0%	50,0%
2014	34,5	9	16	25	36,0%	64,0%
2015	46,2	10	14	24	41,7%	58,3%
2016	52,99	7	10	17	41,2%	58,8%
2017	46,85	10	11	21	47,6%	52,4%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

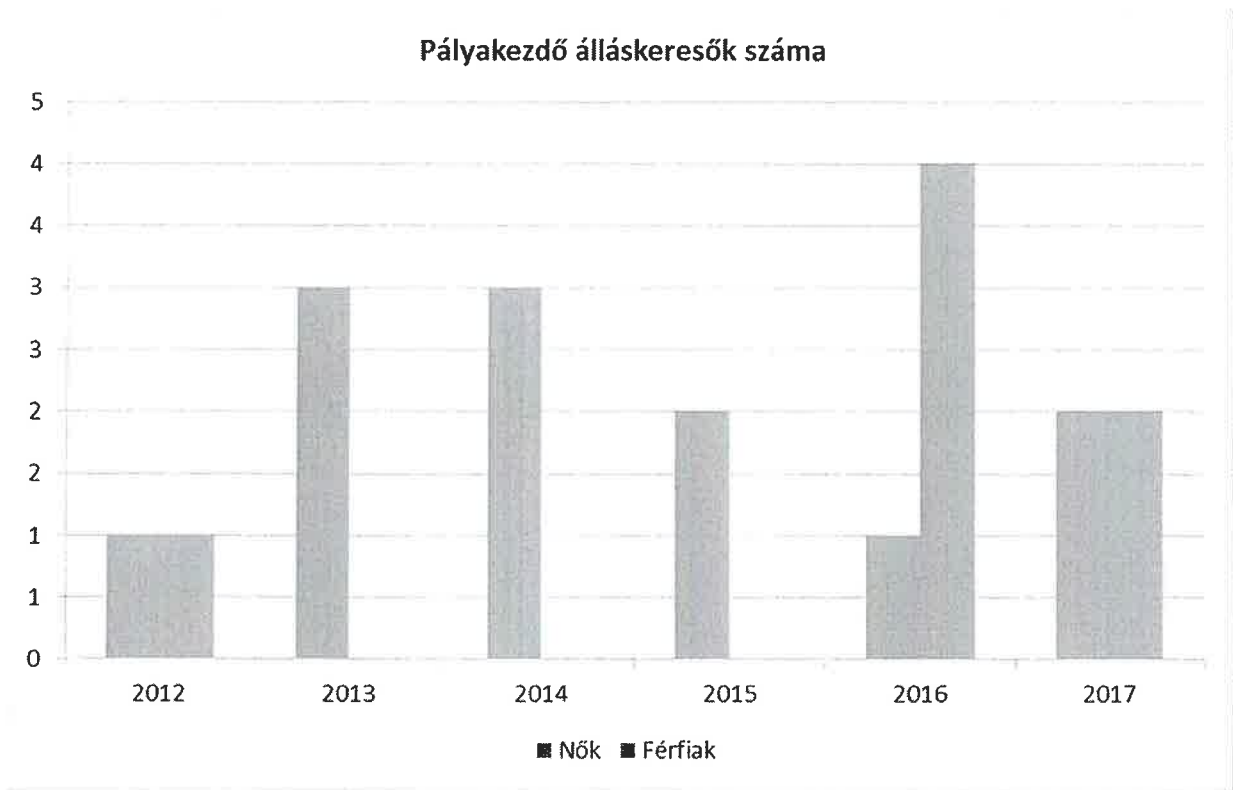

A nyilvántartott álláskeresők között a nők aránya magasabb.

3.2.4. számú táblázat - Pályakezdő állás keresők száma és a 18-29 éves népesség száma (A táblázat kitöltése és elemzése opcionális.)

Év	18-29 évesek száma			Nyilvántartott pályakezdő állás keresők száma					
	Férfi	Nő	Összesen	Férfi		Nő		Összesen	
	Fő	Fő	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	34	28	62	1	2,9%	1	3,6%	2	3,2%
2013	41	22	63	0	0,0%	3	13,6%	3	4,8%
2014	52	24	76	0	0,0%	3	12,5%	3	3,9%
2015	45	26	71	0	0,0%	2	7,7%	2	2,8%
2016	41	32	73	4	9,8%	1	3,1%	5	6,8%
2017	40	29	69	2	5,0%	2	6,9%	4	5,8%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A női nyilvántartott pályakezdő állás keresők aránya a 2016. évet kivéve magasabb volt, mint a pályakezdő férfiak aránya.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

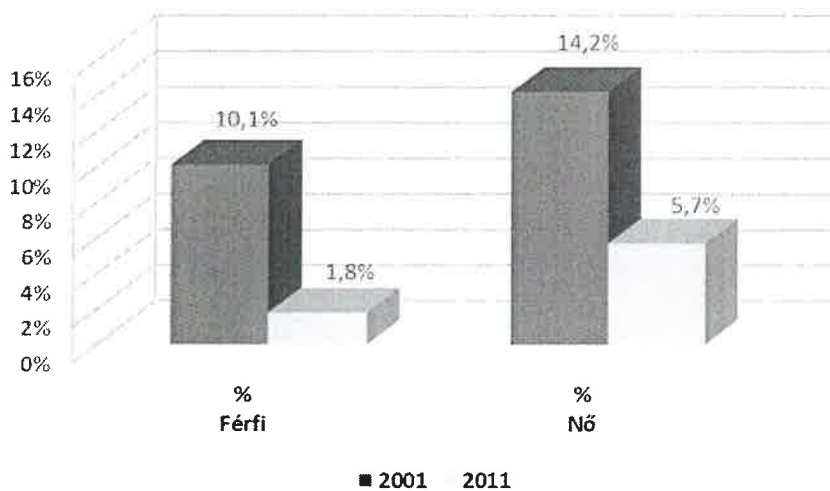
Somogytúrbán a legalább az általános iskola 8. évfolyamát elvégzettek között nagyobb számú a férfiak aránya, míg az iskolai végzettséggel nem rendelkezők között a nők vannak többségben.

3.2.5. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség

Év	Legalább az általános iskola 8. évfolyamát elvégzett 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában		Iskolai végzettséggel nem rendelkező 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában	
	Férfi (TS 1601)	Nő (TS 1602)	Férfi	Nő
	%	%	%	%
2001	89,9%	85,8%	10,1%	14,2%
2011	98,2%	94,3%	1,8%	5,7%

Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás

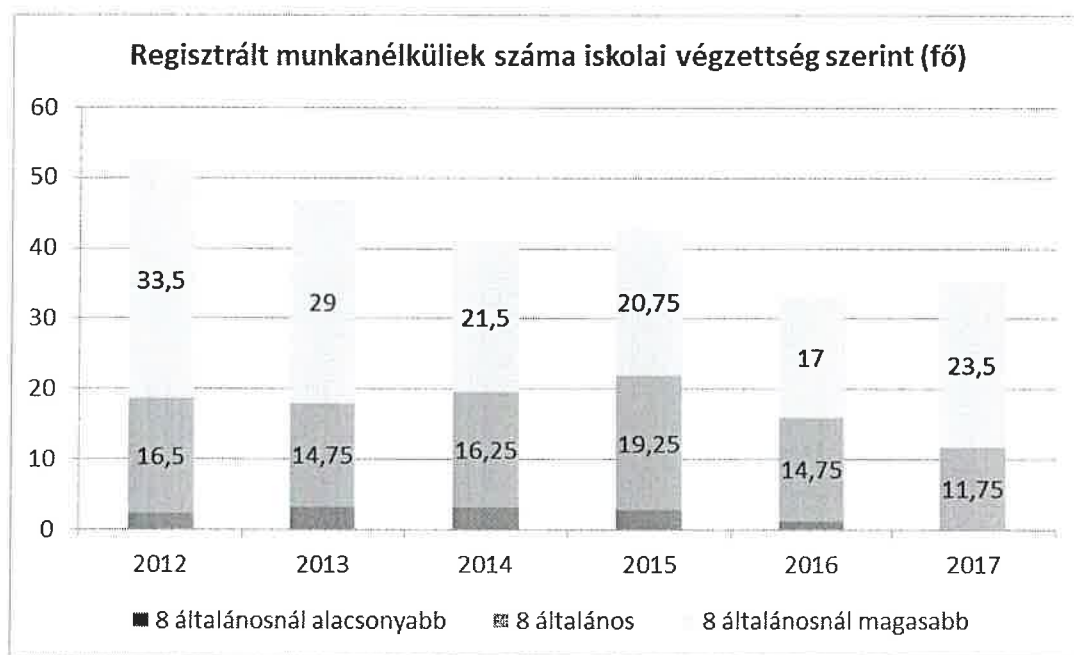
Iskolai végzettséggel nem rendelkező 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 0901)		Általános iskolai végzettség (TS 0902)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség (TS 0903)	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	52	2,25	4,3%	16,5	31,6%	33,5	64,1%
2013	47	3,25	6,9%	14,75	31,4%	29	61,7%
2014	41	3,25	7,9%	16,25	39,6%	21,5	52,4%
2015	43	2,75	6,4%	19,25	45,0%	20,75	48,5%
2016	33	1,25	3,8%	14,75	44,7%	17	51,5%
2017	36	0,5	1,4%	11,75	32,9%	23,5	65,7%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Somogytúron a regisztrált munkanélküliek 1,4 %-a nem rendelkezik általános iskolai végzettséggel sem, kb. 65,7% pedig 8 általánosnál magasabb végzettséggel is rendelkezik.

A településen általános iskolai és középfokú felnőttoktatásban sem vett senki részt 2009-2011-ig egyik évben sem. Ilyen helyi képzés hiányának oka az volt, hogy erre irányuló igény nem merült fel.

c) közfoglalkoztatás

A közfoglalkoztatás a munkaviszony egy speciális formája. Támogatott „tranzitfoglalkoztatás”, amelynek célja, hogy a közfoglalkoztatott sikeresen vissza-, illetve bekerüljön az elsődleges munkaerő-piacra. A közfoglalkoztatók támogatást vehetnek igénybe annak érdekében, hogy átmeneti munkalehetőséget biztosítsanak azok számára, akiknek az önálló álláskeresése hosszú ideig eredménytelen.

Somogytúr Község Önkormányzata által közfoglalkoztatás keretében foglalkoztatható munkaerő piaci célcsoport:

- foglalkoztatási osztályon regisztrált álláskereső – foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülő, illetve álláskeresői vagy szociális ellátásra nem jogosult álláskereső.

A munkaerő piaci célcsoport foglalkoztatásához a következő formákban nyújtanak támogatást:

- hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás támogatása (legfeljebb 12 hónap időtartam, napi 6-8 óras munkaidő).

A településen élő aktív korúak foglalkoztatásban évek óta létező szerepet tölt be a közfoglalkoztatás

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

Helyben a legnagyobb foglalkoztató az önkormányzat és az állam, valamint a szőlő- és gyümölcsstermesztéssel, mezőgazdasági termeléssel foglalkozó gazdasági társaságok.

A közelben lévő két nagyobb ipari helyen dolgoznak sokan (Tab, Balatonboglár)

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

A foglalkoztatási osztály szervezi a programokat szoros együttműködésben az önkormányzattal

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

A munkaügyi központ szervezi a programokat szoros együttműködésben az önkormányzattal

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

Az önkormányzat elsősorban az aktív korúak ellátásában, ezen belül is a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülőket alkalmazza a közfoglalkoztatás keretében intézményiben.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Foglalkozási diszkriminációról nincs tudomásunk településünkön.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

E fejezetben kiemeljük a pénzbeli és természetbeni szociális támogatásokat, valamint a munkaerőpiaci szolgáltatásokat és az álláskeresőik számára elérhető szolgáltatásokat.

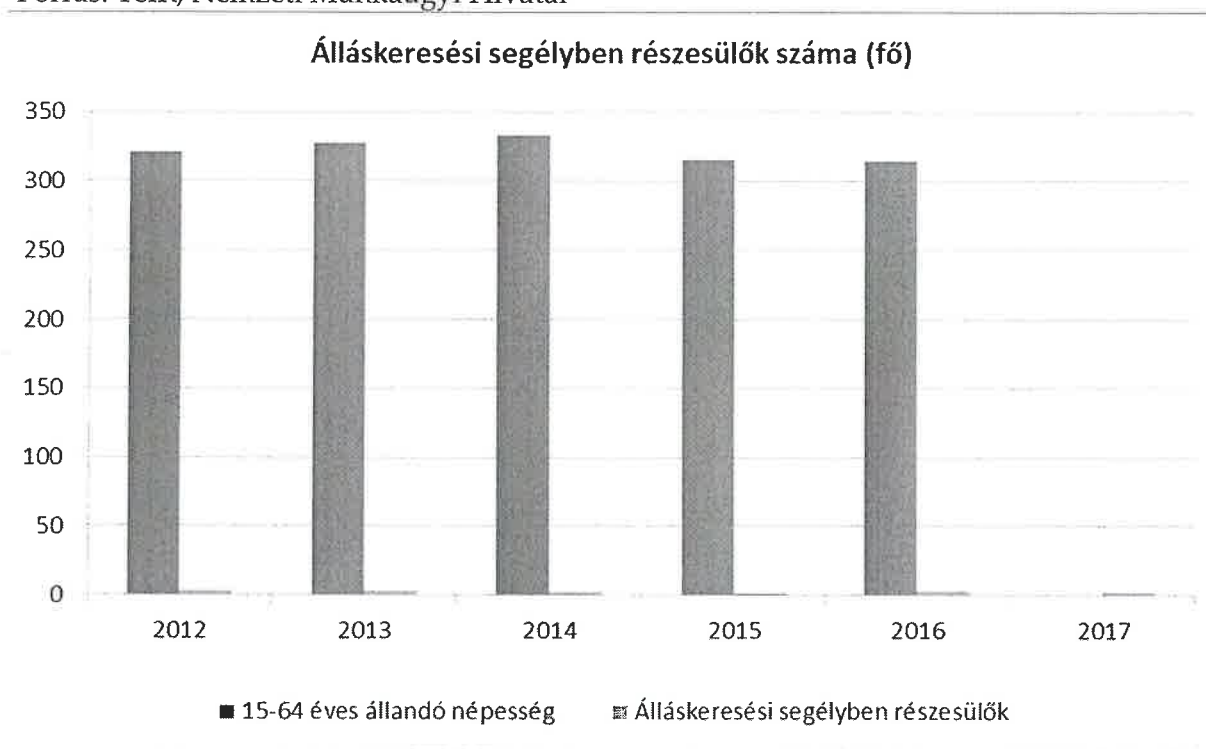
E területen az Szt. 25. §-a és 47. §-a alapján a szociálisan rászoruló személyek részére a következő pénzbeli és természetbeni ellátási formák adhatók:

- Pénzbeli ellátások: időskorúak járadéka, foglalkoztatást helyettesítő támogatás, rendszeres szociális segély, ápolási díj, lakásfenntartási támogatás, átmeneti segély, temetési segély.
- Egyes szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátások egészben vagy részben természetbeni szociális ellátás formájában is nyújthatók, így lakásfenntartási támogatás, átmeneti segély, rendszeres szociális segély, foglalkoztatást helyettesítő támogatás.
- Természetbeni ellátás továbbá a köztemetés, közgyógyellátás, egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság.

3.3.1. számú táblázat - Álláskeresői segélyben részesülők száma

Év	15-64 év közötti állandó népesség száma (TS 0803 és TS 0804 összesen)	Álláskeresői segélyben részesülők (fő) - (TS 1101)	Álláskeresői segélyben részesülők %
2012	321	3,5	1,1%
2013	328	3,25	1,0%
2014	333	2,25	0,7%
2015	316	1,75	0,6%
2016	315	3	1,0%
2017	#ÉRTÉK!	2,75	#ÉRTÉK!

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

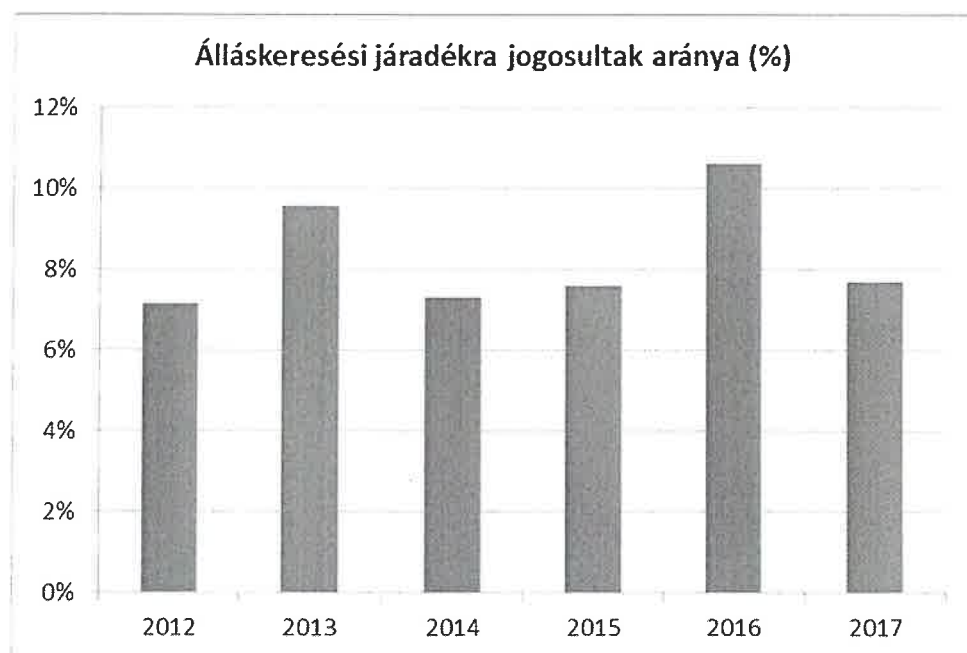

3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma (TS 1301)	Állás keresési járadékra jogosultak (TS 1201)	
	Fő	Fő	%
2012	52	3,75	7,2%
2013	47	4,5	9,6%
2014	41	3	7,3%
2015	43	3,25	7,6%
2016	33	3,5	10,6%
2017	36	2,75	7,7%

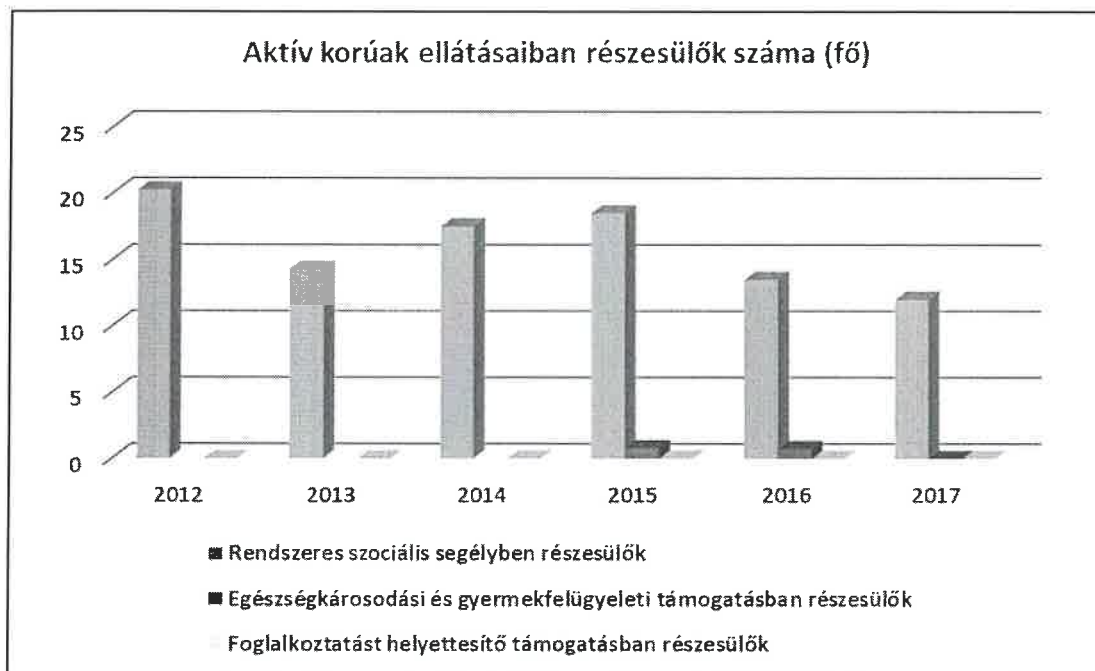
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.3. számú táblázat - Aktív korúak ellátása - Rendszeres szociális segélyben, egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban, valamint foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

Év	Rendszeres szociális segélyben részesített regisztrált munkanélküliek száma (negyedévek átlaga) - TS 1401 (2015. február 28-tól az ellátás megszűnt, vagy külön vált EGYT-re és FHT-ra)	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülők átlagos száma 2015. márc. 1-től érvényes módszertan szerint (TS 5401)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (2015. március 01-től a ellátásra való jogosultság megváltozott)	
	Fő	Fő	15-64 évesek %-ában	Fő	Munkanélküliek %ában
2012	20,25		6,31%	n.a	#ÉRTÉK!
2013	14,25		4,34%	n.a	#ÉRTÉK!
2014	17,5		5,26%	n.a	#ÉRTÉK!
2015	18,5	1	5,85%	n.a	#ÉRTÉK!
2016	13,5	1	4,29%	n.a	#ÉRTÉK!
2017	12	n.a	#ÉRTÉK!	n.a	#ÉRTÉK!

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

a) bérlakás-állomány- Nincs önkormányzati bérlakás.

b) szociális lakhatás- Az önkormányzat szociális lakással nem rendelkezik

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok- Nincs

e) lakhatást segítő támogatások

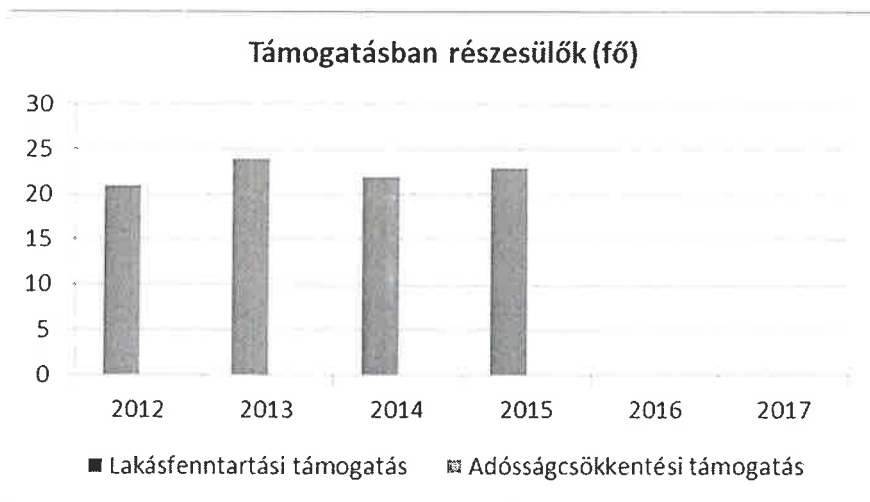
A lakásfenntartási támogatás a szociálisan rászoruló háztartások részére a háztartás tagjai által lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásai viseléséhez nyújtott hozzájárulás. A jegyző a villanyáram-, a víz- és a gázfogyasztás, a csatornahasználat és a szemétszállítás díjához, a lakbérhez vagy az albérleti díjhoz, a lakáscélú pénzügyi kölcsön törlesztő-részletéhez, a közös költséghez, illetve a tüzelőanyag költségeihez lakásfenntartási támogatást nyújt.

A településen a lakásfenntartási támogatáson kívül egyéb lakhatást segítő önkormányzati támogatás nincs. A lakásfenntartási támogatásban részesülők köre évről évre növekvő számot mutat

3.4.2. számú táblázat - Lakásfenntartási és adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma

Év	Lakásfenntartási támogatásban részesített személyek száma (TS 6001)	Adósságcsökkentési támogatásban részesítettek száma (TS 6101)
2012	21	0
2013	24	0
2014	22	0
2015	23	0
2016	n.a	n.a
2017	n.a	n.a

Forrás: TeIR, KSH Tstar

f) eladósodottság

Településünkön a múlt évben védendő fogyasztói kérelemhez kapcsolódó igazolást több esetben töltöttünk ki. (Védendő fogyasztói kérelmet az nyújthat be a villamos energia szolgáltatónál, illetve a gázszolgáltatónál, aki a jogszabályban meghatározott ellátásban részesül és tartozása van a szolgáltató felé. Ez alapján részletfizetést vagy fizetési halasztást kaphat.)

Az eladósodottság a településen abban nyilvánul meg, hogy néhány család a közüzemű díjakat nem –vagy csak késve fizeti be, tartozást halmoznak fel a helyi vegyesboltban, kölcsön kérnek. Tartozásaik olyannyira felszaporodnak, hogy görgetik maguk előtt hónapról- hónapra. Előfordul, hogy magas kamatozású kölcsönöket vesznek fel, melyeket aztán nem tudnak fizetni.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

A település külterületén életvitelszerűen 4 család lakik, melyek számára a közszolgáltatásokhoz (víz, szemétszállítás, áramszolgáltatás) való hozzáférés teljes mértékben biztosított, közösségi közlekedésük szintén megoldott.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

Településünkön telep, szegregátum nem található.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Somogytúr község alapellátását a gamási háziorvos és ápolónő látja el. A háziorvos vállalkozás formájában működik területi ellátási kötelezettséggel. Szerdán délután van betegrendelés.

Az ügyeleti ellátás Balatonbogláron valósul meg.

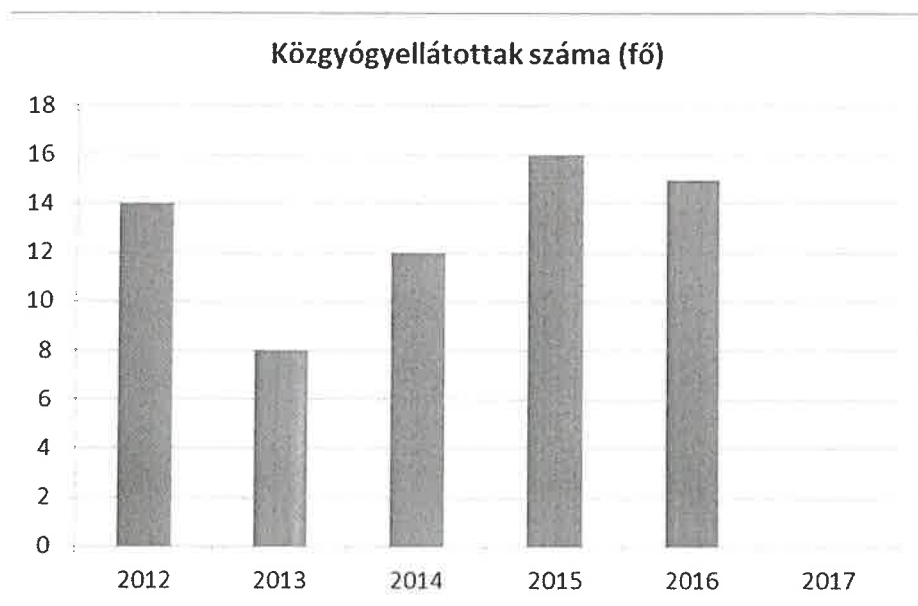
Balatonboglár a területileg illetékes intézmény, ahol szakellátást vehetünk igénybe.

A közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők és az ápolási díjban részesülők számáról a 3.6.2. és a 3.6.3. számú táblázatban találhatunk adatokat.

**3.6.2. számú táblázat - Közgyógyellátási igazolvánnyal
rendelkezők száma**

Év	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (TS 5601)
2012	14
2013	8
2014	12
2015	16
2016	15
2017	n.a

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A gyermekek részére a prevenció és szűrőprogramokat a védőnői szolgálat szervezi. A felnőttek ugyancsak a védőnői szolgálat szervezésében két évenként méhnyakrák szűrésen mammográfiás emlőszűrésen, tüdőszűrő vizsgálaton vehetnek részt a Kaposi Mór Oktató Kórházban. Az utazást busz segítségével oldjuk meg.

A 0-6 éves korosztály részére kötelező szűréseken minden érintett rész vesz a gyermekorvosi és védőnői tanácsadás keretében. A 7-18 éves korosztály kötelező szűrése az iskola védőnői feladatellátás keretében valósul meg.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A fejlesztő és rehabilitációs ellátás a nevelési-oktatási intézmények keretén belül megoldott.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Településünkön a közétkeztetést és a szociális étkeztetést a látványi szociális ellátás keretében működtetett közétkeztetési és iskolai konyha látja el. A közétkeztetési konyha által nyújtott szolgáltatás megfelel az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 50. § (3) bekezdésének, mely szerint a közétkeztetésben – különös tekintettel az egészségügyi, szociális és gyermekintézményekben nyújtott közétkeztetésre – az élettani szükségletnek megfelelő minőségű és tápértékű étkezést kell biztosítani.

Az élettani szükségleteknek megfelelő étrend biztosításához a táplálkozás-egészségügyi előírások kidolgozása – törvényi előírás és a kormány kijelölése alapján az Országos Élelmezés- és Táplálkozástudományi Intézet (OÉTI) feladata.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés
Iskolai testnevelésen kívül más lehetőség nincs.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés
A szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják. A személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és szakosított ellátásokat.

A szociális alapszolgáltatások (falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás, étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, közösségi ellátások, támogató szolgáltatás, utcai szociális munka, nappali ellátás) közül az étkeztetést az önkormányzat biztosítja, a családsegítés, a házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás a Körzeti Intézményfenntartó Társulás Szociális Alapszolgáltató Központ keretein belül megoldott. A társulás működéséhez, így az előbbi feladatok ellátásához a somogytúri önkormányzat lakosságarányos támogatást biztosít.

A szociális szolgáltatások igénybevétele önkéntes, így az egyéni igényeknek megfelelően biztosítják a kért szolgáltatásokat.

A gyermekek napközbeni ellátása nem megoldott.

Személyes gondoskodás körébe tartozó szakosított ellátások (az ápolást, gondozást nyújtó intézmény, a rehabilitációs intézmény, a lakóotthon, az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény, az egyéb speciális szociális intézmény) nem található a településen.

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

A szociális és egészségügyi szolgáltatások nyújtásakor településünkön nem sérül az egyenlő bánásmód követelménye.

h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

A szociális és egészségügyi ellátórendszeren belül pozitív diszkrimináció nem érvényesül településünkön.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai

A helyi közösségi élet színterei a települési rendezvények, a templomban tartott szentmisék és a településen szervezett vagy formális keretek nélkül működő csoportosulások. Mivel az önkormányzat anyagi lehetőségei korlátozottak, egy-egy rendezvény megszervezéséhez, lebonyolításához a falubeliek támogatása szükséges, illetve pályázati forrásból próbáljuk a szükséges pénzügyi fedezetet biztosítani. Anyák napja, Majális, Locsolóbál, Falunap, Kunffy ünnepségek, Szüreti felvonulás, Szüreti Bál, Mikulás ünnepség, Fenyőfa állítás, Adventi ünnep...

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

A településen a közösségi együttélésre általában a kompromisszumkészség és a tolerancia jellemző, így konfliktus helyzet nem alakul ki.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

Településünkön a helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai közül legjellemzőbb a különböző intézményeknek, szervezeteknek –, Gyermejjóléti Szolgálat, Védőnői Szolgálat, – való adományozás.

Így a helyi lakosság körében az adományozásokat a védőnő és a házi segítségnyújtást végző szociális gondozó koordinálja. A településen a közérdekű önkéntes tevékenységről szóló jogszabály alapján végzett munka az idei évtől lehetséges, a települési rendezvények lakossági összefogással valósulnak meg.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Településünkön nem működik cigány nemzetiségi önkormányzat.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
alacsony iskolázottság	Képzésekhez, továbbképzésekhez való hozzájutás segítése
romló egészségi állapot	szűrővizsgálatok szervezése
A szegénység oka és következménye a tartós munkanélküliség, számuk nem csökken.	Közfoglalkoztatás továbbfolytatása. Egyéb helyi foglalkoztatási lehetőségek felkutatása. A közfoglalkoztatásra épülő új munkahelyek létrehozása
A hátrányos helyzetek generációkon keresztül átöröklődése.	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások bővítése. Felzárkóztatási, fejlesztési programok szervezése.
A lakossági adósságállomány újratermelődése	Az állampolgárok életminőségének folyamatos vizsgálata.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

Településünkön a lakosságon belül a gyermekek aránya lassan de biztosan csökken. Míg 2012-ben a 0-14 éves korú gyermekek száma még 72 fő volt, 2016-ben 64 fő.

A gyermekek arányának csökkenését mutatja az ún. öregedési index is, mely 2012-ben 112,50 % volt, 2016-ben már 143,75 %. A születések száma változó képet mutat, viszont az elmondható, hogy nagyon kevés gyermek születik.

A népesség előrejedése figyelhető meg a településen.

3. számú táblázat - Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 0328)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 0327)	Öregedési index (%) (TS 0401)
2012	81	72	112,50%
2013	81	67	120,90%
2014	87	66	131,82%
2015	92	66	139,39%
2016	92	64	143,75%
2017	n.a	n.a	#ÉRTÉK!

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

Településünk gyermekvédelmi szempontból nem mondható problémásnak. A problémás esetek döntő többsége az alapellátás keretében kezelhető.

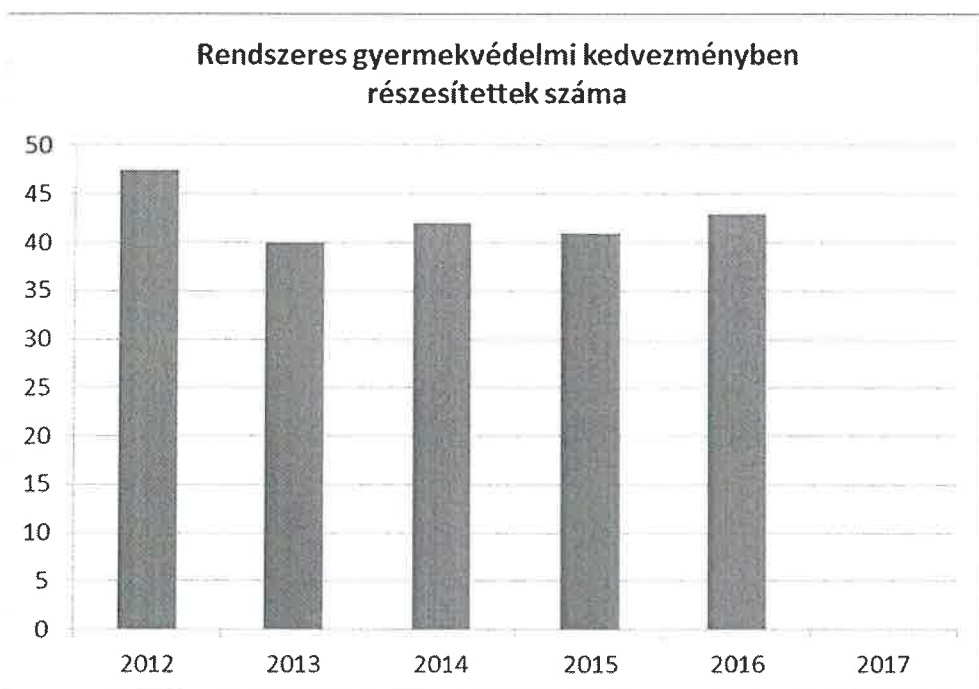
b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők számát a 4.1.2. számú táblázat tartalmazza. A gyermekkorúak nagy része részesült rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben, ami a családok egy részének alacsony jövedelmi szintjére enged következtetni.

**4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi
kedvezményben részesítettek évi átlagos száma**

Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 5801)
2012	47,5
2013	40
2014	42
2015	41
2016	43
2017	n.a

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya
Gyermekek jogán helyi juttatásban senki nem részesül.

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya
Helyben nincs iskolai étkeztetés

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya
Magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermek nem él a faluban.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Szegregált, telepszerű lakókörnyezet nincs a településen.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)
Látrány községben működő védőnői szolgálat látja el.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

A háziorvos felnőttekkel együtt látja el a gyermekorvosi ellátást is.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

d) gyermekjóléti alapellátás

Körzeti Intézményfenntartó Társulás Szociális Alapszolgáltató Központ keretein belül megoldott e) gyermekvédelem

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások legközelebb Nágocson érhetők el. 1995. január 12-én nyitotta meg kapuit a „Árvácska” Református Anya- és Csecsemőotthon a Dunántúli Református Egyházkerület Tanácsa elhatározására. A költségekhez a Népjóléti Minisztérium, és a svájci egyházak segélyszervezete, a HEKS nyújtott jelentős támogatást. Azóta 482 anyának és ezernél is több gyermeknek nyújtott hónapokra, olykor évekre átmeneti otthont.

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétfégi, szünidei) ingyenes tankönyv
Minden gyermek ingyenesen kap tankönyvet, jogszabály alapján.

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei
Nem tapasztaltak hátrányos megkülönböztetést

j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül
Nem tapasztaltak pozitív diszkriminációt

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása
Helyben nem működik óvoda és iskola.

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)
Helyben nem működik óvoda és iskola.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs
Helyben nem működik óvoda és iskola.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)
Tizenkét középiskolást és szakiskolást támogat az önkormányzat tanulmányaik folytatásában.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
nem minden HH és HHH gyermek részesül óvodai ellátásban, holott a férőhely biztosított	teljes körű beóvodáztatás (szülők meggyőzése, fórumok, tájékoztatók tartása)
A család működését zavaró és akadályozó okok közül a családok anyagi, család széteséséből, a nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiányából adódó veszélyeztetettség megemelkedett.	Szabadidős programok szervezése, biztonságos, kulturált színterek működtetése. A hátrányos helyzetű gyermekekkel és családjukkal foglalkozó szakemberek továbbképzése a hátrányos helyzetű gyermekek nevelését, személyiségfejlesztését, illetve a szülők eredményes bevonását segítő ismeretek elsajátítása és a kompetenciák fejlesztése érdekében.
A szülők részéről jelentősen megnőtt az igény a játszótér felújítására, biztonságosabbá tételére.	Pályázati lehetőségekből tudna az önkormányzat anyagi forrást biztosítani a felújításra.
A gyermeke estében is kiemelt figyelmet kell fordítani a biztonságosabb közlekedésre, ehhez hozzátartozik a járdák felújítása, karbantartása is.	A települési önkormányzat megkezdte saját és pályázati erőforrásokból a járdák teljes felújítását,
Nagyobb hangsúlyt kell fordítani a szabadidő hasznos eltöltésére való helyi lehetőségekre.	A helyi civil szervezetekkel együttműködve kialakítjuk a hasznos szabadidő eltöltés lehetőségét

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A nemek közötti hátrányos megkülönböztetést több jogszabály is tiltja, ezek között is kiemelt szerepet foglal el az Alaptörvény és a Munka Törvénykönyve. Ugyanakkor a nők és férfiak között a társadalmi élet minden területére kiterjedő egyenlőtlenség természetének, okainak feltárását nem írja elő jogszabály.

A nők között is kiemelten hátrányos helyzetben vannak

1. a 45 év feletti nők a változó képzettségi követelmények,
2. a pályakezdők a szakmai tapasztalat hiánya,
3. a kisgyermekes anyukák a munkából való kiesés miatt.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

A községben található nőket is foglalkoztató munkahelyek jellemzően a közszféra és a szolgáltatási szektor. A foglalkoztatott, az inaktív és a munkanélküli női népesség főbb demográfiai adatai nem állnak teljeskörűen rendelkezésre.

A nők anyagi kiszolgáltatottságát fokozza, hogy sokan nem tudják felmutatni a nyugdíjjogosultsághoz szükséges ledolgozott munkaidőt. A település nem rendelkezik adatokkal a ledolgozott munkaidő tekintetében.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A gyermeküket egyedül nevelő nők gazdaságilag ki vannak szolgáltatva. A település nem rendelkezik felméréssel a gyermekeiket egyedül nevelő nők szükségleteit illetően.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Az önkormányzat célkitűzése, hogy a két nem egyenlő lehetőségekkel rendelkezzen a társadalmi és a magánéletben, a munkavállalás területén, a képzésben való részvételben, az előmenetelben, a politikai döntéshozatalban, a gyermeknevelésben, valamint a szolgáltatásokhoz való hozzáférésben.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A nők és férfiak foglalkozási szegregációja, és az ún. „üvegplafon” (a behatárolt előmeneteli lehetőség) az egyenlőtlen bérezést és általában a javakhoz, kompetenciákhoz és lehetőségekhez való egyenlőtlen hozzáférést eredményezi. A nők jellegzetesen az alacsony fizetésű munkakörökbe szorulnak. A település nem rendelkezik információkkal a férfiak és nők bérezését illetően. A várandós és kisgyermekes anyák visszatérése biztosított és támogatott az önkormányzati munkahelyeken. Munkaerőpiaci helyzetükről azonban nem készült felmérés.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A nők foglalkoztatását gátló legfőbb akadálya a gyermeknevelés. A családi, magánéletbeli feladatok és felelősségek általában egyoldalúan a nőket terhelik. A település nem rendelkezik adatokkal a nők családon belüli túlterheltségéről.

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

A statisztikai adatok azt mutatják, hogy a nők ellen elkövetett bűncselekmények között egyértelműen a családon belüli erőszak a leggyakoribb halálozási ok. A helyzetet tovább nehezíti, hogy a családban, az otthon falai között folyó erőszak a privát szféra sérthetetlenségénél fogva gyakran láthatatlan, ami az áldozat számára jelentősen megnehezíti a segítségkérést, a környezet számára pedig a segítségnyújtást.

Az adatok azt mutatják, hogy minden ötödik nő él, vagy élt olyan kapcsolatban, ahol partnere rendszeresen testileg bántalmazta őt. Ezt az adatot tovább súlyosbítja, hogy a folyamatos lelki erőszakban élő nők száma ennél jóval magasabb.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

Célzottan a női erőszak családon belüli erőszak áldozataival foglalkozó ellátás a városban nem folyik. A krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások legközelebb Nágocson érhetők el. 1995. január 12-én nyitotta meg kapuit a „Árvácska” Református Anya- és Csecsemőotthon a Dunántúli Református Egyházkerület Tanácsa elhatározására. A költségekhez a Népjóléti Minisztérium, és a svájci egyházak segélyszervezete, a HEKS nyújtott jelentős támogatást. Azóta 482 anyának és ezernél is több gyermeknek nyújtott hónapokra, olykor évekre átmeneti otthont.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A nők aránya a helyi közéletben az átlag közeli, lehetne javítani rajta. A településen élő nők részt vesznek a képviselő-testület munkájában, jelentős szerepet vállalnak a civil tevékenységében. Állandó szervezői és résztvevői az iskolai pedagógusok vezetésével a helyi kulturális rendezvényeknek, közös ünnepeknek.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A nők munkaerő piaci helyzete a férfiakéhoz képest hátrányosabb, bérezésük általában elmarad az ugyanazon munkát ellátó férfiak keresetétől.

A hagyományos családmódel alapján a nőktől egyszerre több területen várnak el nagyobb teljesítményt (háztartás vezetése, gyermeknevelés, munkahely). A társadalmi elismertségért többet kell teljesíteniük.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

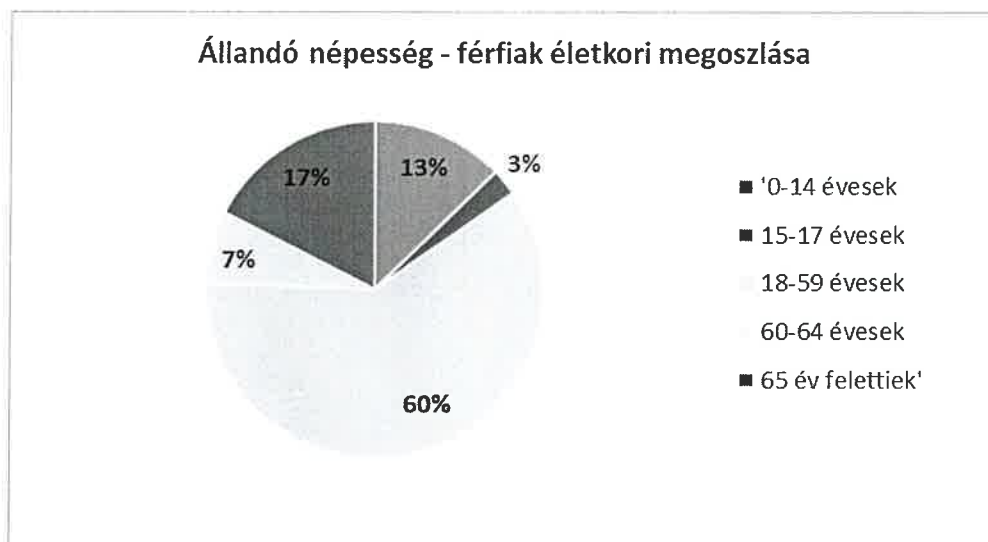
A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
munkanélküliség magasabb a nők körében	növelni a nők munkaerőpiaci esélyegyenlőségét – családbarát munkahelyi megoldások elterjesztése, részmunkaidős foglalkoztatás elterjesztése, rugalmas munkaidő, távmunka stb.)
családon belüli erőszak	szükség esetén nők elleni erőszak áldozataival foglalkozó ellátás megszervezése, felvilágosító programok szervezése
A GYES, GYES-ről való visszatérés a munkaerő piacra mérsékli a szegénység kialakulásának kockázatát, de a gyermekek felügyeletének hiányában sok esetben nem megoldható.	Keresni a gyermekek napközbeni ellátását biztosító lehetőségeket.
A magányérzet kialakulásával nemcsak az anya mentális állapota lehet rosszabb, családi konfliktusokhoz is vezethet.	Szabadidős programok szervezése, igény szerinti bővítése. Zöldterületek, közparkok tervszerű felújítása.

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

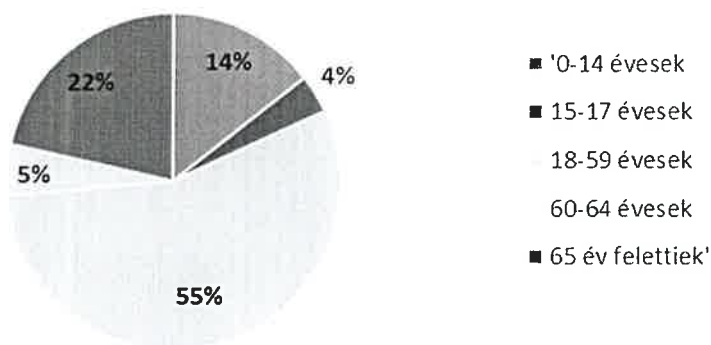
6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

A községben a 60 év feletti aránya az összlakosság közel 25,47 %-a. Az idősök nyugdíj-összegeiről nincs információnk. Az, hogy az idősök hogyan élik meg az évek múlását, az esetleges egyedüllétet, nagymértékben függ a társadalom nyújtotta életkörülményektől, az idősökkel szemben tanúsított társadalmi magatartástól. A család fiatalabb tagjai gyakran kevés időt szánnak a velük való törődésre, gyakran távol élnek idősebb családtagjaiktól, illetve a megélhetési gondok miatt több mint 8 órát dolgoznak. A fentiek miatt megnőtt a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások iránti igény.

A településen működő házi segítségnyújtás, jelzőrendszer segít az idősök problémáinak megoldásában.

Állandó népesség - nők életkori megoszlása

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 5201)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 5301)	Összes nyugdíjas
2012	52	71	123
2013	53	70	123
2014	50	68	118
2015	49	67	116
2016	48	63	111
2017	n.a	n.a	#ÉRTÉK!

Forrás: TelR, KSH Tstar

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

Településünkön általában nem jellemző a nyugdíjasok foglalkoztatása.

Ugyanakkor a megélhetés biztosítása érdekében egyre nagyobb számban vállalnak idénymunkát.

b) tevékeny időskor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

Az időskorúak foglalkoztatásának lehetőségét beszűkíti, hogy jogszabály választási lehetőséget ad számukra a nyugdíj igénylése, illetve a munkahely megtartása között. Foglalkoztatásuk intézményi keretek között nem megoldható. Számukra kidolgozott foglalkoztatási koncepció jelenleg nincs.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

6.2.3. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén

Év	Regisztrált munkanélküliek száma	55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma (TS 1010 és TS 1011)		Tartós munkanélküliek száma	55 év feletti tartós munkanélküliek száma	
	Fő	Fő	%	Fő	Fő	%
2012	52	9	17%	32	n.a	#ÉRTÉK!
2013	47	10	20%	18	n.a	#ÉRTÉK!
2014	41	10	24%	25	n.a	#ÉRTÉK!
2015	43	10	24%	24	n.a	#ÉRTÉK!
2016	33	9	26%	17	n.a	#ÉRTÉK!
2017	36	9	24%	21	n.a	#ÉRTÉK!

Forrás: Helyi adatgyűjtés, TeIR

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A településen a kistérségi társulás által fenntartott Alapszolgáltatási Központon keresztül biztosított a szociális alapellátásokhoz (szociális étkeztetés, házi segítségnyújtás, időskorúak nappali ellátása) való hozzájutás.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az Önkormányzat a helyi civil szervezetekkel együtt szervezi a programokat. A programok közösségi tere az önkormányzat által fenntartott művelődési ház, múzeum és könyvtár. Az önkormányzat anyagi és erkölcsi támogatást nyújt az idősek önszerveződő tevékenységéhez).

c) idősek informatikai jártassága

Az idősek között a magasabban kvalifikált, szűk réteg rendelkezik informatikai ismeretekkel, és felhasználói szinten ért a számítógépekhez. A nyugdíjasok nagyobb része kellő motiváció illetve anyagiak hiányában nem részese az informatika által nyújtott előnyöknek.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Országos kezdeményezések helyi szintű megvalósításával elégítjük ki az igényeket.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idők helyzet, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Magas az egyedül élők aránya, főleg az egyedül élő nők.	Az aktivitást és a függetlenséget megőrző programok, szolgáltatások szervezése.
A morbiditási statisztikák rangsorában - a daganatok, keringési zavarok, szív- és érrendszeri megbetegedések, ízületi problémák - mellett pszichés problémák leggyakrabban előforduló betegségek.	Rendszeres mozgást biztosító szolgáltatások bővítése. Szűrővizsgálatok biztosítása. Prevenációs szemlélet erősítése, az egészségtudatos magatartás fejlesztése
Gyakran válnak áldozattá.	Idősek személyes környezetének, otthonának védelmét szolgáló intézkedések bővítése.
Nemzedékek közötti kapcsolat nehézsége.	Generációs programok szervezése.

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

A fogyatékkal élőkre vonatkozóan nem állnak rendelkezésre értékelhető statisztikai adatok, amelyek alapján pontos képet lehetne alkotni a fogyatékkal élők lakhatási, egészségügyi, foglalkoztatási helyzetéről. Kivételt képeznek ez alól a tanköteles korú fogyatékkal élő gyermekek, hiszen a sajátos nevelési igényű gyermekekről pontos adataink vannak, ők integrált oktatásban vesznek részt. A szociális ellátások igénybevevői között nagy valószínűséggel jelen vannak fogyatékos személyek is, nyilvántartott adattal azonban csak a közlekedési támogatásban részesülőkről rendelkezünk

A fogyatékos emberek és családjaik világszerte a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják, évszázadok óta a szociális élet peremére sodródva élnek, boldogulásukat ezernyi tényező hátráltatja. Közös feladatunk annak lehetővé tétele, hogy egyenlő esélyekkel érvényesülhessenek a mindennapi életünk során a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkalehetőségek, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is. A fogyatékkal élők legnagyobb részének egyetlen megélhetési forrása az alacsony összegű nyugdíj, járadék, segély. Egyes esetekben az iskolai végzettségük elmarad az egészséges társaikétól, ami tovább rontja megélhetési esélyeiket. A tartós egészségügyi problémákkal, illetve fogyatékkal élő emberek munkaerő-piaci lehetőségei erősen behatárolódtak.

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

A közfoglalkoztatásban nincsenek fogyatékkal élők foglalkoztatva.

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A fenti kör közfoglalkoztatására nem az erre irányuló foglalkoztató szándék nemleges volta miatt nem kerül sor, hanem azért, mert ők olyan kivétel nélkül olyan ellátásban részesülnek, amely nem teszi lehetővé közfoglalkoztatásukat

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

Helyben ilyen szolgáltatások, programok nem vehetők igénybe

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékos személyek az önkormányzatnál megfelelő információhoz jutnak a jogszabály szerint járó pénzbeli és természetbeni ellátásokról. Ezeket igénybe is veszik. Alapellátásként amennyiben ennek szükségét érzik biztosítható

- szociális alapszolgáltatás,
- étkeztetés,
- házi segítségnyújtás,
- családsegítés

Ápolás, gondozás nyújtó intézmény, fogyatékos személyek otthona, rehabilitációs intézmények, fogyatékos személyek gondozóháza, lakóotthon a településen nincs. A közintézményekben történő bejutás számukra az önkormányzat biztosítja.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

A közszolgáltatásokhoz való hozzáférést helyben az önkormányzat tulajdonában álló épületek biztosítják, amelyek fizikai akadálymentesítése folyamatban van, a kommunikációs akadálymentesítés még nem történt meg. Nem akadálymentes a Művelődési Ház, az egészségügyi intézmény. A közösségi élet gyakorlásának színtere még a fentiekén kívül a templom, amely szintén nem akadálymentes.

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

Tudomásunk szerint a helyi munkahelyek - a művelődési épületét kivéve -nem akadálymentesítettek.

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

A régiek nem akadálymentesek, de a felújításukkor figyelembe vesszük az akadálymentesítési szabályokat.

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

Nem állnak rendelkezésre a mindenki számára elérhető önkormányzat által biztosított szociális alapszolgáltatásokon kívül helyben egyéb speciális szolgáltatások, ilyen intézményeket, szolgáltatásokat a településen sem egyházi sem civil fenntartó nem működtet.

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az akadálymentes környezet aránya nem 100 %-os.	Fizikai környezetben található akadályok megszüntetése, információs és kommunikációs akadályok megszüntetése.

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

Az önkormányzat együttműködési megállapodást köt a az Önkormányzati támogatásban részesülő civil szervezetekkel.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

A települési önkormányzatok közötti együttműködés elsősorban a kötelezően ellátandó önkormányzati feladatok megoldására irányul. Esélyegyenlőség szempontjából a szociális és gyermekvédelmi alapellátást biztosító többcélú kistérségi társulást kell megemlíteni, amely fenntartásában működik az említett feladatokat végző Alapszolgáltatási Központ.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

A településen működő piacorientált szereplők közvetlenül nem vesznek részt az esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

A helyzetelemzés előkészítésben részt vettek a településen dolgozó szociális, egészségügyi, gyermekjóléti, köznevelési szakemberek. Részvételük az egyes esélyegyenlőségi csoportokkal kapcsolatos problémák feltárására, majd program tervezet véleményezésére koncentrált.

b) az *a)* pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.

Az elfogadott dokumentum a lakosság széles köre számára hozzáférhető lesz, eljuttatjuk majd minden helyi intézménynek, közszolgáltatást nyújtóknak, illetve papír alapon vagy elektronikus formában eljuttatjuk az azt igénylő lakosoknak. Mindezek alapján az esélyegyenlőség folyamatokat, intézkedéseket a helyiek megismerik és így biztosított lesz a megvalósítás folyamatos ellenőrzése.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A Somogytúri Önkormányzat Települési Esélyegyenlőségi Programja nem foglalkozik részletesen a hátrányos helyzetű célcsoportokra vonatkozó közoktatási helyzetelemzéssel és az esélyegyenlőtlenségek felszámolása érdekében szükséges intézkedések tervezésével, mivel ezt teljes körűen tartalmazza a már hivatkozott Közoktatási Esélyegyenlőségi Helyzetelemzés és Terv. Jelen Program megerősíti a Közoktatási Esélyegyenlőségi Helyzetelemzésben és Tervben tervezett és szükséges beavatkozásokat, fejlesztéseket és intézkedéseket, azok megismétlése nélkül. Az intézkedési terv részletesen tartalmazza a tervezett beavatkozásokat.

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	alacsony iskolázottság	Képzésekhez, továbbképzésekhez való hozzájutás segítése
	romló egészségi állapot	szűrővizsgálatok szervezése
	A szegénység oka és következménye a tartós munkanélküliség, számuk nem csökken.	Közfoglalkoztatás továbbfolytatása. Egyéb helyi foglalkoztatási lehetőségek felkutatása. A közfoglalkoztatásra épülő új munkahelyek létrehozása.
	A hátrányos helyzetek generációkon keresztül átöröklődése.	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások bővítése. Felzárkóztatási, fejlesztési programok szervezése.
	A lakossági adósságállomány újratermelődése.	Az állampolgárok életminőségének folyamatos vizsgálata.
Gyermekek		
	nem minden HH és HHH gyermek részesül óvodai ellátásban, holott a férőhely biztosított	- teljes körű beóvodáztatás (szülők meggyőzése, fórumok, tájékoztatók tartása)
	Problémát jelent az egységes fogalomrendszer hiánya: a gyermekvédelem, az egészségügy a „veszélyeztetett gyermek” fogalmat használja, amelynek a megítélése számos szubjektív elemet takar .	Rendszeres szakmai találkozók szervezése.
	A család működését zavaró és akadályozó okok közül a családok anyagi, család széteséséből, a nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiányából adódó veszélyeztetettség megemelkedett.	Szabadidős programok szervezése, biztonságos, kulturált színterek működtetése. A hátrányos helyzetű gyermekekkel és családjukkal foglalkozó szakemberek továbbképzése a hátrányos helyzetű gyermekek nevelését, személyiségfejlesztését, illetve a szülők eredményes bevonását segítő ismeretek elsajátítása és a kompetenciák fejlesztése érdekében.
	A szülők részéről jelentősen megnőtt az igény a játszótér felújítására,	Pályázati lehetőségekből tudna az önkormányzat anyagi forrást biztosítani

	biztonságosabbá tételére.	a felújításra.
	A gyermeke estében is kiemelt figyelmet kell fordítani a biztonságosabb közlekedésre, ehhez hozzátartozik a járdák felújítása, karbantartása is.	A települési önkormányzat megkezdte saját és pályázati erőforrásokból a járdák teljes felújítását,
	Nagyobb hangsúlyt kell fordítani a szabadidő hasznos eltöltésére való helyi lehetőségekre.	A helyi civil szervezetekkel együttműködve kialakítjuk a hasznos szabadidő eltöltés lehetőségét
Nők	nemekre vonatkozóan nem áll rendelkezésre adatbázis	adatbázis elkészítése
	munkanélküliség magasabb a nők körében	növelni a nők munkaerőpiaci esélyegyenlőségét – családbarát munkahelyi megoldások elterjesztése, részmunkaidős foglalkoztatás elterjesztése, rugalmas munkaidő, távmunka stb.)
	családon belüli erőszak	szükség esetén nők elleni erőszak áldozataival foglalkozó ellátás megszervezése, felvilágosító programok szervezése
	A GYES, GYES-ről való visszatérés a munkaerő piacra mérsékli a szegénység kialakulásának kockázatát, de a gyermekek felügyeletének hiányában sok esetben nem megoldható.	Keresni a gyermekek napközbeni ellátását biztosító lehetőségeket.
	A magányérzet kialakulásával nemcsak az anya mentális állapota lehet rosszabb, családi konfliktusokhoz is vezethet.	Szabadidős programok szervezése, igény szerinti bővítése. Zöldterületek, közparkok tervszerű felújítása.
Idősek	Magas az egyedül élők aránya, főleg az egyedül élő nők.	Az aktivitást és a függetlenséget megőrző programok, szolgáltatások szervezése.
	A morbiditási statisztikák rangsorában - a daganatok, keringési zavarok, szív- és érrendszeri megbetegedések, ízületi problémák - mellett pszichés problémák leggyakrabban előforduló betegségek.	Rendszeres mozgást biztosító szolgáltatások bővítése. Szűrővizsgálatok biztosítása. Prevenciók szemlélet erősítése, az egészségtudatos magatartás fejlesztése
	Gyakran válnak áldozattá.	Idősek személyes környezetének, otthonának védelmét szolgáló intézkedések bővítése.

	Nemzedékek közötti kapcsolat nehézsége.	Generációs programok szervezése.
Fogyatékkal élők	Az akadálymentes környezet aránya nem 100 %-os.	Fizikai környezetben található akadályok megszüntetése, információs és kommunikációs akadályok megszüntetése.

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Képzésekhez való hozzájutás segítése és ösztönzése, közfoglalkoztatásba vonás, lakhatást javító intézkedések	Felelős: Polgármester Partnerek: SMKHI FJH Foglalkoztatási osztály, Önkormányzat
Gyermekek	Szakmai találkozók, szabadidős programok szervezése, kulturális színterek működtetése, játszótér felújítása	Felelős: Polgármester Partnerek: családgondozó, védőnő, önkormányzat
Idősek	Programok, szűrővizsgálatok szervezése, védelmet biztosító intézkedések bővítése	Felelős: Polgármester Partnerek: családgondozó, önkormányzat, háziorvos
Nők	Foglalkoztatás elősegítése, gyermekek napközbeni ellátásának megoldása, szabadidős programok szervezése	Felelős: Polgármester Partnerek: önkormányzat, Foglalkoztatási Osztály,
Fogyatékkal élők	Fizikai környezetben található akadályok megszüntetése, információs és kommunikációs akadályok megszüntetése, foglalkoztatottság	Felelős: Polgármester Partnerek: Önkormányzat, foglalkoztatók

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák helyzete továbbra se legyen rosszabb, mint a többi lakos helyzete.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők munkához való hozzáféréseinek esélyei javuljanak.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek testi, lelki, értelmi, érzelmi fejlődésének elősegítését, hogy nyugodt, gondoskodó családban nőhessenek fel.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek igényeire, számítunk tudásukra, segítjük őket abban, hogy méltósággal, szeretetben élhessenek.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén esélyeinek javítását a munka világában történő szerepvállalásukban, támogatjuk a család és munka összeegyeztetését.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők szükségleteinek és speciális problémáinak feltárására, keressük az életminőségük javítását célzó lehetőségeket.

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	Orvosi rendelő akadálymentesítése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az orvosi rendelő nem akadálymentes
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Akadálymentes közlekedés biztosítása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Pályázati források felkutatása Akadálymentesítés megvalósítása
Résztvevők és felelős	Önkormányzat, pályázatíró, kivitelező
Partnerek	
Határidő(k) pontokba szedve	2023.12.31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Akadálymentes intézmény számának növekedése
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Pályázati lehetőség hiánya
Szükséges erőforrások	Pályázati forrás, önerő

Intézkedés címe:	Egyszerűsített alkalmi munkavállalás elősegítése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az önkormányzat nem segélyezéssel, hanem munkavállalással oldja meg a szegényebb rétegek segélyezését
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	a szegények munkához és pénzhez juttatása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	
Résztvevők és felelős	Polgármester
Partnerek	Önkormányzat, vállalkozások
Határidő(k) pontokba szedve	2023.12.31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	a programba bevett személyek száma
Kockázatok és csökkentésük eszközei	
Szükséges erőforrások	Önkormányzati erőforrások

Intézkedés címe:	Családi napközi kialakítása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A nők munkavállalását nehezíti a gyermekek
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A nők munkába állásának elősegítése a gyermekek elhelyezésének a megoldásával.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Pályázati lehetőség figyelése
Résztvevők és felelős	Polgármester
Partnerek	
Határidő(k) pontokba szedve	2023.12.31
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A napközit igénybe vevő gyermekek száma
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Pályázati forrás hiánya
Szükséges erőforrások	Pályázati pénz, önerő

Intézkedés címe:	Az időseknek a kultúrprogram helybe hozása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Az időseknek ne kelljen utazniuk a különböző kulturális és közművelődési programokra.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	A színházi és egyéb előadások biztosítása
Résztvevők és felelős	Önkormányzat
Partnerek	
Határidő(k) pontokba szedve	2023.12.31
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A programokon résztvevők száma
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Pályázati lehetőség hiánya
Szükséges erőforrások	Pályázati forrás, önerő

Intézkedés címe:	Sportpálya, sportlehetőség kialakítása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Nincs megfelelő hely a sportolásra
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Sportlehetőség kialakítása a faluban
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Pályázati lehetőségek figyelése Pályázat elkészítése, beadása
Résztvevők és felelős	Önkormányzat, pályázatíró, kivitelező
Partnerek	
Határidő(k) pontokba szedve	2023.12.31
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Sportpályát használó gyermekek szám
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Pályázati lehetőség hiánya
Szükséges erőforrások	Pályázati forrás, önerő

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	Egyszerűsített alkalmi munkavállalás elősegítése	Az önkormányzat nem segítéssel, hanem munkavállalással oldja meg a szegényebb rétegek segélyezését	a szegények munkához és pénzhez juttatása		Az önkormányzat nem segítéssel, hanem munkavállalással oldja meg a szegényebb rétegek segélyezését	Polgármester	2023.12.31.	A programba bevett személyek száma	önkormányzati erőforrások	folyamatos
2										
3										
...										
II. A gyermekek esélyegyenlősége										
1	Sportpálya, sportlehetőség kialakítása	Sportpálya, sportlehetőség kialakítása	A sportlehetőség kialakítása a faluban		Sportpálya, sportlehetőség kialakítása	Polgármester	2023.12.31	A sportpályát igénybe vevők száma	önérő, pályázati pénz	folyamatos
2										
3										
...										
III. A nők esélyegyenlősége										
1	Családi napközi	A nők munkába	A nők munkába		A nők munkába	Polgármester	2023.12.31	A napközit igénybe vevő	Önerő, pályázati pénz	folyamatos

	kialakítása	állásának elősegítése a gyermekek elhelyezésének a megoldásával.	állásának elősegítése a gyermekek elhelyezésének a megoldásával	állásának elősegítése a gyermekek elhelyezésének a megoldásával	gyermek száma		
2							
3							
...							
IV. Az idősek esélyegyenlősége							
1	Az időseknek a kulturális program helybe hozása	Színházi és egyéb előadások biztosítása helyben	Ne utazni különböző kulturális, és köznevelődési programokra	Színházi és egyéb előadások biztosítása helyben.	A programokon résztvevők száma	Saját erő, pályázati pénz	folyamatos
2							
3							
...							
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége							
1	Az orvosi rendelő akadálymentesítése	Az orvosi rendelő akadálymentesítése	Az orvosi rendelő akadálymentesítése	Az orvosi rendelő akadálymentesítése	Akadálymentes orvosi rendelő	Önkormányzati, pályázati forrás	folyamatos
2							
3							
...							

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

A megvalósítás folyamata

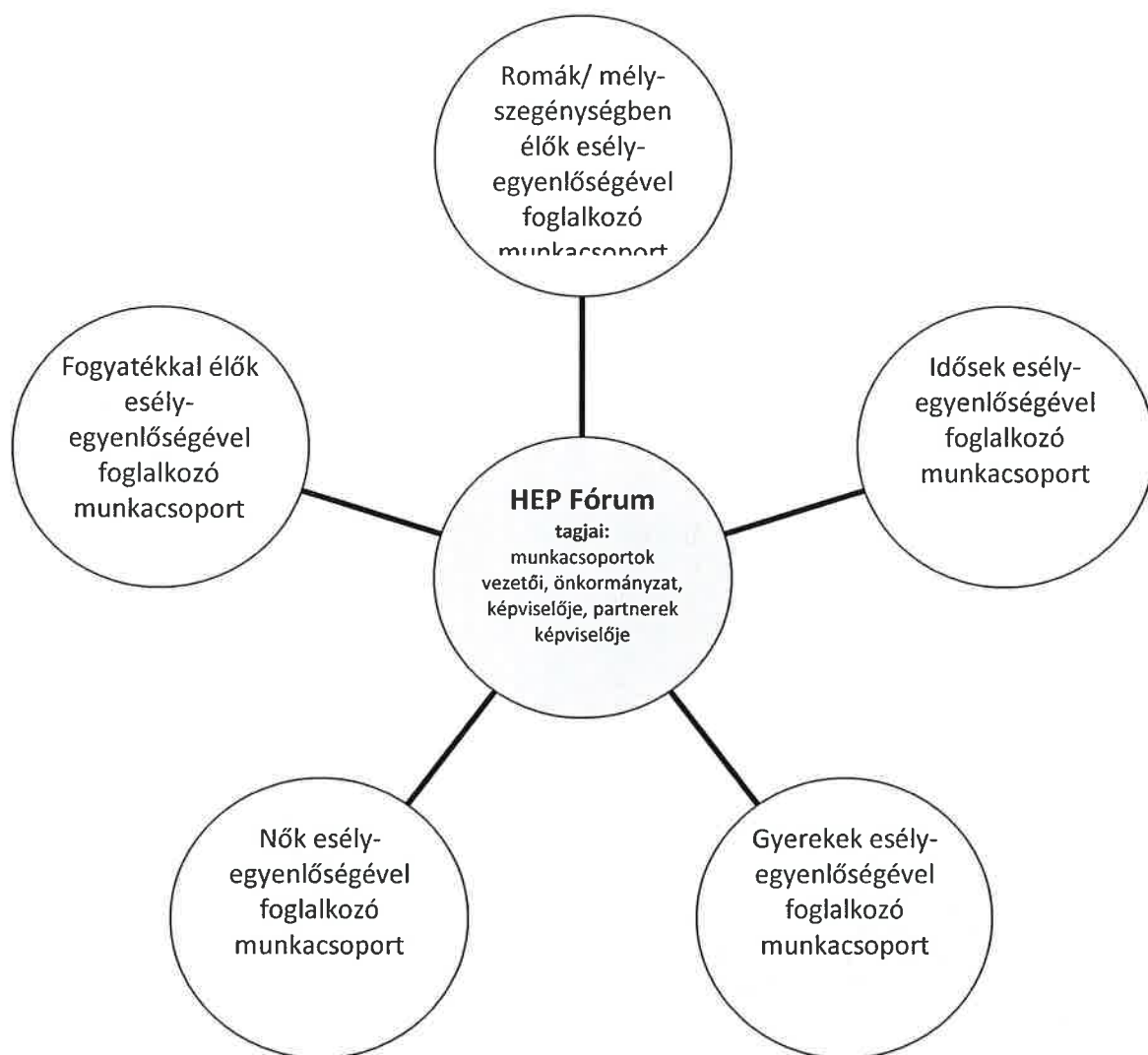
A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,

- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a Polgármester felel.:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
  - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
  - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
  - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
  - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelőssével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. Somogytúr község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

III. Ezt követően Somogytúr község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és ..... számú határozatával elfogadta.

Mellékletek:

Dátum

Aláírás

A somogytúri Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

Dátum

Partner aláírás

Dátum

Partner aláírás

Dátum

Partner aláírás

HEP elkészítési jegyzék²

(kitöltése opcionális – amennyiben nem kerül kitöltésre, az oldal törölhető)

NÉV ³	HEP részei ⁴										Aláírás ⁵
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	

² Ez a jegyzék – mint a HEP melléklete – szakmailag is bizonyítja, hogy a HEP széleskörű egyetértésen és közös munkán alapul, és nem kizárólagosan egy „partneri aláírással” igazolt dokumentum

³ A jegyzék soronként jelöli a HEP elkészítési folyamatban résztvevő személyeket, intézményeket, partnereket.

⁴ A jegyzék oszlopaiba kerülnek a HEP egyes tartalmi részei, ahol az adott betű karikázásával jelezni lehet, hogy az adott személy, intézmény, partner az elkészítésben részt vett, észrevételezett, támogatta, ellenezte.

R= részt vett, É= észrevételezte, T=támogatta, E= ellenezte.

⁵ Az adott partner aláírásával hitelesíti a sorban jelölt részvételét a HEP elkészítési folyamatban.